

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Seramik Anasanat Dalı

**ORGANİK MALZEME KULLANIMI İLE ÖZGÜN
SERAMİK FORMLAR**

Arzu KANTEMİR

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2022

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Seramik Anasanat Dalı

**ORGANİK MALZEME KULLANIMI İLE ÖZGÜN
SERAMİK FORMLAR**

Arzu KANTEMİR

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2022

ORGANİK MALZEME KULLANIMI İLE ÖZGÜN SERAMİK FORMLAR

Danışman: Doç. Hüseyin ÖZÇELİK

Yazar: Arzu KANTEMİR

ÖZ

Çalışmamızda, organik malzemenin seramik sanatında kullanılması ve kullanılma yöntemleri üzerinde durulmuştur. Organik malzemenin sanatta kullanılmasının tarihsel gelişimi ele alınmış, bu süreç içinde seramik sanatındaki kullanılma nedenleri ve uygulama aşamaları araştırılmıştır.

Seramikte kullanılan organik malzeme çeşitleri ve bunları kullanan sanatçılardan bahsedilip bu sanatçıların özgün olan tekniklerinden örnekler verilmiştir. Bir organik malzeme olan *paperclay* tekniği araştırılmış, bu yöntemi kullanan sanatçıların çalışmaları ve teknikleri incelenmiştir. *Paperclay* tekniğinin nasıl kullanıldığı ve kullanım aşamaları görsellerle açıklanmış ve örnek çalışmalara yer verilmiştir. Diğer bir organik malzeme olan sargı bezi ve keten lifinden yapılan seramik çalışmalar görseller ile desteklenmiştir. Teknik bilgiler için literatür taraması yapılmış, basılı ve yazılı birçok kaynaktan faydalanılmıştır.

Anahtar sözcükler: seramik, sanat, organik, malzeme, paperclay

ORIGINAL CERAMIC FORMS WITH THE USE OF ORGANIC MATERIALS

Consultant: Assoc: Doç Hüseyin ÖZÇELİK

Author: Arzu KANTEMİR

ABSTRACT

In our study, the use of organic material in ceramic art and the methods of its use are emphasized. The historical development of the use of organic material in art is discussed, and the reasons for its use in ceramic art and its application stages are investigated in this process.

The types of organic materials used in ceramics and the artists who use them are mentioned and examples of the original techniques of these artists are given. The *paperclay* technique, which is an organic material, has been researched, and the works and techniques of the artists using this method have been examined. How the *Paperclay* technique is used and the stages of use are explained with visuals and sample studies are included. Ceramic works made of another organic material, gauze and linen fiber, are supported by visuals. A literature review was made for technical information, and many printed and written sources were used.

Keywords: ceramic, art, organic, material, paperclay

TEŐEKKÖR

Çalışma ve araőtırmam süresince desteğini, sabrını, esirgemeyen sayın hocam Doç. Hüseyin Özeelik'e çok teşekkür ederim. Hacettepe Üniversitesine geldiğimde benden güvenini ve desteğini esirgemeyen Prof. Adile Feyza ÖZGÜNDOĞDU ve Doç. Hikmet Mutlu BAŐKAYA YAĞCI hocalarıma teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca benden maddi, manevi desteğini esirgemeyen kardeőlerime teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	iv
GÖRSELLER DİZİNİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
GİRİŞ	1
1.BÖLÜM: SERAMİĞİN TANIMI VE TARİHİ	3
1.1. Seramiğin Tanımı	3
1.2. Seramiğin Tarihi	3
2.BÖLÜM: ORGANİK MALZEME SANAT İLİŞKİSİ	5
2.1. Seramik Bünyede Organik Malzeme.....	10
2.2. Seramik Sanatında Organik Malzeme Kullanımı	15
3.BÖLÜM: SERAMİK ÇALIŞMALARINDA ORGANİK MALZEME KULLANAN SANATÇILAR	19
3.1. Demet İper Dicle	19
3.2. Güngör Güner	19
3.3. Suzanne Au Ho Lam.....	21
3.4. Rosette Gault	23
3.5. Thérèse Lebrun	23
3.6. Mette Maya Gregersen	26
3.7. Kathleen Standen.....	27
3.8. Jessica Drenk	29
3.9. Marcel Wanders.....	31
3.10. Anthony Foo.....	34
3.11. Graham Hay.....	36

3.12. Shiyuan Xu	37
4. BÖLÜM: KİŞİSEL SERAMİK UYGULAMALARI.....	38
4.1. Yerden Göğe.....	44
4.2. Gölge	45
4.3. Dalga.....	47
4.4. Yaşam	48
4.5. Sarmal.....	49
4.6. Yeni Dünya.....	50
4.7. Yuva	52
4.8. Kabuk 1	53
4.9. Kabuk 2	54
4.10. Sanal	56
4.11. Doruk	58
4.12. Dört Kapı	60
4.13. Samanyolu	61
4.14. İm.....	63
4.15. İz.....	65
4.16. Işık Sızması	67
4.17. Yeksan 1	69
4.18. Yeksan 2	69
4.19. Yeksan 3	71
4.20. Yeksan 4	73
SONUÇ	77
KAYNAKLAR.....	80
ETİK BEYANI.....	83
ORJİNALLİK RAPORU	84

ORIGINALITY REPORT	85
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	86

GÖRSELLER DİZİNİ

- Görsel 1.** Georges Braque, *Keman ve Pipo*, 1913, karton üzeri guaş ve kalem. 74x106 cm)
Erişim:02.24.202 <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-b/braque>..... 6
- Görsel 2.** Pablo Picasso, *Gitar*, 1913, (karton üzeri guaş ve kalem.66,4 x 49,6 cm)
Erişim:10.08.2020 <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-p/picasso-pablo/pablo-picasso-gitar-9520/> 6
- Görsel 3.** Giovanni Anselmo, *İsimsiz*, 1968, Erişim:11.02.2020
Erişim:11.02.2020 <https://counterclockwiseart.com/2020/09/27/granite-lettuce-and-universal-disorder/> 7
- Görsel 4.** Michelangelo Pistoletto, *Paçavralar içinde Venüs*, 1967, Erişim:11.12.201
<https://kavrakoglu.com/cagdas-sanata-varis>..... 8
- Görsel 5.** Pino Pascali, *Rome*, 1968, Erişim: 03.02.2020 <https://balkonart/home/velence-mashogy>..... 9
- Görsel 6.** Tomoko Abe, *Fragacia*, 2008, Kağıt kil, oksit, pamuk, çuval bezi
Erişim:10.04.2022 <https://tomokoabe.com>..... 9
- Görsel 7.** Helen Chadwick, *Loop My Loop*, 1991, (127x76x 5cm) Erişim:05.03.2020
<http://atpdiary.com/helen-chadwick-e-annegret-soltau-a-richard-soulton-gallery/>..... 10
- Görsel 8.** Kerpiç Erişim:10.10.2020 <https://insapedia.com/kerpic->..... 11
- Görsel 9.** Aytek, Özlem. (2008). Mezraa - Teleilat Kazısı Bulguları Işığında; Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem Bitkisel Katkılı Çanak Çömlek Sorunu (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Arkeoloji Anabilim Dalı Prehistorya Bilim Dalı. İstanbul 12
- Görsel 10.** Aytek, Özlem. (2008). Mezraa - Teleilat Kazısı Bulguları Işığında; Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem Bitkisel Katkılı Çanak Çömlek Sorunu (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Arkeoloji Anabilim Dalı Prehistorya Bilim Dalı.İstanbul. 12
- Görsel 11.** Katkısız kil çizimi. 2021. (Kişisel arşiv)..... 14
- Görsel 12.** Kâğıt katkılı kil çizimi. 2021. (Kişisel arşiv) 14
- Görsel 13.** Suda bekletilen kâğıt karışım. 2021. (Kişisel arşiv)..... 15

Görsel 14. Kağıt hamuru ve kilin ölçümü. 2021. (Kişisel arşiv).....	15
Görsel 15. Kâğıt katkılı porselen çamuru. 2021. (Kişisel arşiv).....	17
Görse 16. Kâğıt katlı kil. 2021. (Kişisel arşiv)	17
Görsel 17. Kâğıt katkılı kil denemesi. 2022. 15x13x11 cm. 1050 C° (Kişisel arşiv).....	18
Görsel 18. Demet İper Dicle, Hücreler, 2016, (Kalıpla şekillendirme12x12x10cm 1230C°) Erişim:18.06.2020 http://www.egeninsesi.com/yazilar/4-aydan-tuncayengi_n/3428	19
Görsel 19. Demet İper Dicle, <i>Özüm</i> , 2016, (Porselen 22x21 cm) Türkiye Seramik Federasyonu [TSF] (2016).Bilim, Sanat,Teknik ve Endüstri Dergisi s.46 Ankara.....	20
Görsel 20. Alkan Özdemir, Dilek.(2005). Kâğıt Katkılı Seramik Bünyeler ve Uygulamaları. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Seramik Anasanat Dalı. Eskişehir	21
Görsel 21. Alkan Özdemir, Dilek.(2005). Kâğıt Katkılı Seramik Bünyeler ve Uygulamaları. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Seramik Anasanat Dalı. Eskişehir	21
Görsel 22. Arzu Kantemir, Lif kabağı, 2021, (Kişisel arşiv).....	22
Görsel 23. AU Ho Lam Suzanne, <i>Spectr Um</i> , 2017,(Seramik 30x25x20cm) Erişim:10.11.2020 http://auholam.blogspot.com/2018/12/blog-post.htm	22
Görsel 24. Rosette Gault, (2018) Paperclay: Art and Practice. Lomdra: s.42..	23
Görsel 25. Therese Lebrun, Erişim:14.03.2020 https://www.lamaisondesgrandschamps.com/couleur	24
Görsel 26. Therese Lebrun, Erişim:14.03.2020 https://www.lamaisondesgrandschamps.com/couleur	24
Görsel 27. Therese Lebrun, (Porselen 21x27x35cm) http://www.pulsceramics.com/press/T%20(press)%20B.jpg Erişim:02.05.2020	25
Görsel 28. 27. Görseldeki çalışmanın yapıldığı malzeme Erişim: 02.05.2020 https://www.homofaberguide.com	25
Görsel 29. Mette Maya Gregersen, Atölye görüntüsü Erişim: 07.12.2021 https://i.pinimg.com/originals/44/8e/99/448e99f9fc931184f12ddf424d23ed04.jpg	26

Görsel 30. Mette Maya Gregersen, <i>Çift Karşıtlar</i> , Erişim:12.10.2020 http://kunstetagerne.dk/link/2016/katalog/mette_maya.pdf	27
Görsel 31. Pamuk Çekirdeği Erişim: 25.01.2021 https://www.sogutmabuyusu.org/pamuk-cekirdegi-buyusu	28
Görsel 32. Kathleen Standen, Erişim: 25.01.2021 https://societyofdesignercraftsmen.org.uk/our-makers/kathleen-standen	28
Görsel 33. 32.Görselin arka yönü Erişim: 25.01.2021 https://societyofdesignercraftsmen.org.uk/our-makers/kathleen-standen	28
Görsel 34. Kathleen Standen, 2014, (porselen vazo 19cm) Erişim:15.02.2021 https://live.adampartridge.co.uk/m/view-auctions/catalog/id/208?page=21	29
Görsel 35. Jessica Drenk, Erişim:15.02.2021 http://www.jessicadrenk.com/#/schwane ...	30
Görsel 36. Jessica Drenk, 2017, (Porselen 15,2×15,2cm) Erişim:12.10.2021 https://www.artsy.net/artwork/jessicadrenk-porcelain-skins-qtips	30
Görsel 37. Paspas 2021, (Kişisel arşiv)	31
Görsel 38. Marcel Wanders, <i>Sünger Vazo</i> , 1997, (Porselen 7,3x1,5x8cm) Erişim:10.06.2020. http://collection.imamuseum.org/artwork/43930/	32
Görsel 39. 38. Görselden detay	32
Görsel 40. Marcel Wanders, <i>Yumurta Vazosu</i> , 1998, (10x7,62x8,89 cm) Erişim:22.12.2020 https://www.sfmoma.org/artwork/99.565/	33
Görsel 41. Anthony Foo, 2009, Erişim.:25.09. 2021. http://antjhfoo.blogspot.com/2009/06/	34
Görsel 42. Anthony Foo, 2009, Erişim:10.02.2021 http://antjhfoo.blogspot.com/2009/06/35	
Görsel 43. 42. Görselden detay 2009 Erişim:10.02.2021 http://antjhfoo.blogspot.com/2009/06/	35
Görsel 44. Pirinç kabuğu Erişim:10.02.2021 http://antjhfoo.blogspot.com	36
Görsel 45. Graham Hay, Erişim:20.07.2020 https://www.grahamhay.com.au/galleryindex.ht	36

Görsel 46. Shiyuan Xu, <i>Blue Vein</i> , 2017, (Kâğıt karışumlu porselen 13x9.5x7cm)	
Erişim:10.01.2021 http://www.shiyuanxu.com/growth.html	37
Görsel 47. Porselen çamuruna batırılmış sargı bezi, 2020. (Kişisel arşiv).....	39
Görsel 48. Karton şablon 2020. (Kişisel arşiv).....	40
Görsel 49. Karton şablon 2020. (Kişisel arşiv).....	40
Görsel 50. Örnek çalışma 2020. (Kişisel arşiv)	41
Görsel 51. Seramik bünye üzerine oluşturulmuş şablon, 2021, (Kişisel arşiv)	41
Görsel 52. Keten lifi 2021. (Kişisel arşiv)	42
Görsel 53. Porselen çamuruna batırılmış keten lifi, 2021, (Kişisel arşiv)	42
Görsel 54. Atölye görüntüsü 2020. (Kişisel arşiv)	43
Görsel 55. Arzu Kantemir. “Yerden Göğe”. 2020. [Porselen]. 47x21x11cm 1150 °C (Kişisel arşiv).....	44
Görsel 56. Arzu Kantemir. “Yerden Göğe”. 2020. [Porselen]. 47x21x11cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	44
Görsel 57. Arzu Kantemir. “Gölge”. 2020. [Porselen]. 31x20x18 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	45
Görsel 58. Arzu Kantemir. “Gölge”. 2020. [Porselen]. 31x20x18 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).....	46
Görsel 59. Arzu Kantemir. “Dalga”. 2020. [Porselen]. 21x20x19 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	47
Görsel 60. Arzu Kantemir. “Yaşam”. 2020. [Porselen]. 37x27x17 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	48
Görsel 61. Arzu Kantemir. “Sarmal”. 2020. [Porselen]. 39x21x12 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	49
Görsel 62. Arzu Kantemir. “Sarmal, 2020. [Porselen]. 39x21x12 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	49
Görsel 63. Arzu Kantemir. “Yeni Dünya”. 2020. [Porselen]. 41x29x13 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	50

Görsel 64. Arzu Kantemir. “Yeni Dünya”. 2020. [Porselen]. 41x29x13 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	51
Görsel 65. Arzu Kantemir. “Yuva”. 2021. [Porselen]. 28x28x12 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	52
Görsel 66. Arzu Kantemir. “Kabuk 1”. 2021. [Porselen]. 19x11x11 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	53
Görsel 67. Arzu Kantemir. “Kabuk 2”. 2022. [Porselen]. 25x14 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	54
Görsel 68. Arzu Kantemir. “Kabuk 2”. 2022. [Porselen]. 25x14 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	55
Görsel 69. Arzu Kantemir. “Sanal”. 2022. [Porselen]. 18x16x9 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	56
Görsel 70. Arzu Kantemir. “Sanal”. 2022. [Porselen]. 18x16x9 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	57
Görsel 71. Arzu Kantemir. “Sanal”. 2022. [Porselen]. 18x16x9 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).....	57
Görsel 72. Arzu Kantemir. “Doruk”. 2022. [Porselen]. 10x10 x35 cm. 1150 °C Kişisel arşiv).....	58
Görsel 73. Arzu Kantemir. “Doruk”. 2022. [Porselen]. 10x10x35 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	59
Görsel 74. Arzu Kantemir. “Dört Kapı”. 2022. [Porselen]. 12x12 x5 cm. 1150°C (Kişisel arşiv).....	60
Görsel 75. Arzu Kantemir. “Dört Kapı”. 2022. [Porselen]. 12x12x5 cm 1150 °C (Kişisel arşiv).....	60
Görsel 76. Arzu Kantemir. “Samanyolu”. 2022. [Porselen]. 23x19x16 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	61
Görsel 77. Arzu Kantemir. “Samanyolu”. 2022. [Porselen]. 23x19x16 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).....	62
Görsel 78. Arzu Kantemir. “İm”. 2022. [Porselen]. 10x35 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv)...	63

Görsel 79. Arzu Kantemir. “İm”. 2022. [Porselen]. 10x35 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).....	64
Görsel 80. Arzu Kantemir. “İz”. 2022. [Porselen]. 35x26 x10 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).....	65
Görsel 81. Arzu Kantemir. “İz”. 2022. [Porselen]. 35x26x10 cm.1150 °C(Kişisel arşiv)	66
Görsel 82. Arzu Kantemir. “Işık Sızması”. 2022. [Porselen]. 20x18x16 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	67
Görsel 83. Arzu Kantemir. “Işık Sızması”. 2022. [Porselen]. 20x18x16 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	68
Görsel 84. Arzu Kantemir, “Yeksan 1”. 2022. [Porselen]. 31x 30x4 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	69
Görsel 85. Arzu Kantemir, “Yeksan 1”. 2022. [Porselen]. 31x 30x4 cm. 1150 °C(Detay). (Kişisel arşiv).....	70
Görsel 86. Arzu Kantemir. “Yeksan 2”. 2022. [Porselen]. 52x30x4 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	71
Görsel 87. Arzu Kantemir. “Yeksan 2”. 2022. [Porselen]. 52x30x4 cm. 1150 °C Kişisel arşiv	72
Görsel 88. Arzu Kantemir. “Yeksan 3”. 2022. [Porselen]. 34x4 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	73
Görsel 89. Arzu.Kantemir. “Yeksan 3”. 2022. [Porselen]. 34x4 cm 1150 °C Kişisel arşiv	74
Görsel 90. Arzu Kantemir. “Yeksan 4”. 2022. [Porselen]. 29x29 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).....	75
Görsel 91. Arzu Kantemir. “Yeksan 4”. 2022. [Porselen]. 29x29 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).....	76

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ykş: yaklaşık

vs: vesaire

GİRİŞ

Bu sanat raporunun konusunu, seramikte organik malzeme kullanımı oluşturmuştur. Bu bağlamda; kilin bünyesinde ısıya maruz kaldığında yanıcı olan organik maddelerin kullanım süreçleri, nedenleri, teknik ve sanatsal açıdan incelenip örnek çalışmalarla desteklenmiştir. Bunun için tündengelim yönteminden yola çıkılarak sanatta organik malzeme kullanımından başlanıp seramikte organik malzeme kullanımına değinilmiştir. Organik malzemenin sanat ile bağıını anlamak ve hedeflenen sonuca ulaşmak için disiplinlerarası kullanım alanları incelenmiştir.

Organik malzemelerin seramiğe etkisini anlamak için, öncelikle tamına ve bu ikisini serüvenine bakmak gerekmiştir.

Aytek'e göre; tarihsel süreç içerisinde seramiğe organik malzemenin dâhil edilmesi kerpiç (seramik olamamış) ile başlayıp, kille sıvanmış sepetten ve sonrasında kil bünyesine bitki (sap-saman tohum-tane püskül otu) eklenen katkılı Çanak Çömleklili Dönem'den günümüze kadar ulaştığı arkeolojik bulgularda görülmüştür (Aytek, Ö. 2008,).

Seramik bünyelerde çeşitli organik malzeme kullanılmakta olup kullanılma sebepleri farklılık göstermiştir. Özer ve Kurşuncuya göre;

“Seramik bünyelerde genellikle kütle ağırlığını azaltmak ve kuru mukavemeti sağlamak amacı ile kullanılan organik katkıları; kökler, dallar, yapraklar, kabuklar dâhil olmak üzere tüm bitkiler ile hayvan kılı, talaş, reçine ve türevleridir. Kâğıdın hammaddesi selülozda ağaç ve bitki liflerinden elde edildiği için doğal olarak organik katkıların içinde yer almaktadır” (Özer ve Kurşuncu,121).

Bu çalışmanın amacı; organik malzemenin seramik bünyelere sanatsal ve teknik açıdan neler kattığını, olumlu olumsuz yanlarını göz önüne koyarak değerlendirmektir.

Sanatsal olarak seramikte, organik malzeme kullanılmasının görsel ve teknik açıdan çeşitli gerekçesi olmuştur. Bu konuda birçok sanatçının çalışması ve araştırmaları incelenmiştir. Deneysel olarak kâğıt katkılı kil yapılarak aynı zamanda örnek bir çalışmada kullanılmıştır. Hem pişirmeden öncesi hem de pişirmeden sonrası gözlemlenmiş ve bu gözlem sonunda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulan argümantasyon paylaşılmıştır.

Kişisel seramik uygulamalarında, organik malzeme olarak sargı bezi ve keten lifi kullanılmıştır. Bunların sanatsal ve teknik açıdan avantaj ve dezavantajları incelenmiştir.

1.BÖLÜM: SERAMİĞİN TANIMI VE TARİHİ

1.1. Seramiğin Tanımı

Seramiğin tanımı, çeşitlilik göstermektedir. Seramik; yüksek ısıda pişirilmiş topraktan yapılan vazo, çanak, çömlek vb. nesne (Türk Dil Kurumu [TDK]).

Günümüzde seramik tanımlaması şöyle yapılmaktadır: Metal ve alaşımları dışında kalan inorganik sayılan tüm mühendislik malzemeleri ve bunların ürünlerinde olan her şey seramiktir (Arcasoy ve Başkırkan, 2020,).

Yine başka bir tanıma göre; organik olmayan malzemelerin oluşturduğu bileşimlerin, çeşitli yöntemler ile şekil verildikten sonra, sırlanarak veya sırlanmayarak sertleşip dayanıklılık kazanmasına varacak kadar pişirilmesi bilim ve teknolojisidir (Arcasoy ve Başkırkan, 2020,).

1.2. Seramiğin Tarihi

Seramiğin hayatımıza ilk kez dâhil olması Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'de olmuştur. Çanak Çömlekli Neolitik Dönem öncesine dair bulgular olmasına rağmen ortalama olarak MÖ 7000'lere konumlanmıştır.

Arcasoy'a göre; seramik ateş ile ilişkili olmasından dolayı, ateşin bulunmasıyla yapılmaya başlanmıştır. Yapılan araştırmalar, seramiğin ilk kez MÖ 10 ve 9000'lerde üretilmeye başladığını gösterir. MÖ 8000'lerde Türkistan'ın Aşkava bölgesinde, MÖ 7000'lerde Filistin'in Jericho bölgesinde, MÖ 6000'lerde Anadolu'nun bazı höyüklerinde ve Mezopotamya'da rastlanmıştır (Arcasoy,1998,).

Okumuş'a göre; insanoğlunun seramiği günlük hayatına dâhil etmesi MÖ 8000'in sonlarına doğru birleştirdiği kil ve suyu biçimlendirdikten sonra pişirmesi ile başlamış öncesinde kap kacak, oyuncak, kiremit, kandil, su borusu, heykel, takı ve yazı yazmak için yapılan kil tabletlerde kullanılmış olup tarih boyu uygarlıkların varlıklarına ışık tutmuştur (Okumuş, 2021,).

Bu konuda Çobanlı ve Özer ise çok daha eski bir zamanı işaret eder;

''Günümüzden 12.000 yıl önce, Japonya'da yaşayan avcı-toplayıcı halkın düşük sıcaklıkta pişirerek ürettiği ürünler, insanlık tarihinin en eski seramik örnekleri olarak kabul edilmiştir. Japon seramik tarihinde Jomon

Dönemi olarak adlandırılan bu dönem seramik ürünleri fitil (sucuk) yöntemi ile şekillendirilmiş kahverengi-sarı, kırmızımsı renkte ve sırsız ürünlerdir” söylemi ile açıklamışlardır (Çobanlı ve Özer, 2013,).

Batı’da seramiğe geçişte, Ege uygarlıkları öncü olmuştur. Neolitik Çağ’da, Girit’te ortaya çıkan seramik Tunç Çağı’nda (MÖ ykş. 3000-2000) Peloponnesos ve Boetia’da etkinleşmiştir. Bu dönemdeki Hellas kapları olarak bilinen seramikler metal görünümlü, sade, süslemesiz yapılmıştır. Erken Minos’da Kyklad kapları ile seramik çalışmalara rastlanmıştır. Orta Tunç Çağı’nda (MÖ ykş, 2000-1580) Girit’te Knossos, Phaistos ve Kamarcos’ta doğal yaşama ilişkin ve soyut çizgisel bezemeler koyu parlak zeminde görünürken, Kyklad Adaları’nda mat yüzeyli çizgisel süslemeli seramikler hâkim olmuştur. Son Tunç Çağı’nda (MÖ ykş, 1580-1100) ise Minos sarayları ve Miken mezarlarında görülmüştür. Bu dönem seramikleri metal kaplara benzetilmiştir (Eczacıbaşı, 1997, s.1635).

Çin, seramik sanatında diğer Uzak Doğu ülkelerine önderlik etmiştir. Neolitik Çağ’ın sonlarından (MÖ ykş, 2000) itibaren bu etki Çin’nin güneydoğunda kendini göstermiş ve Han Hanedanı Dönemi’ne (MÖ 206 - MS 220) ait mezarlarda bulunmuştur. Ölü armağanı olan bu ürünler; yumuşak kurşun-silikat sırlı, yeşil ve kahverengi olup dönemin metal kaplarına benzetilmiştir (Eczacıbaşı, 1997, s.1635-1636).

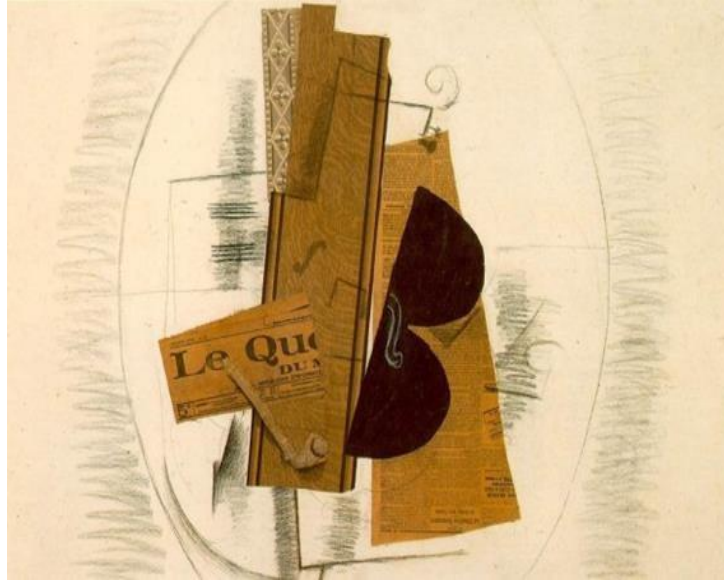
2.BÖLÜM: ORGANİK MALZEME SANAT İLİŞKİSİ

Sanatta disiplinlerarası etkileşim, yirminci yüzyılın ikinci yarısından sonra temelden bir varyasyona neden olmuştur. Bu varyasyon, görsel sanatlarda materyal kullanımından uygulama şekillerine kadar sonsuz bir alternatifin meydana gelmesini sağlayarak sanat camiasında yeni bir ufuk açmıştır. Sanatta farklı malzeme kullanımında resim öncü olmuş ve bu bağlamda, ilk kez farklı teknikler ve materyaller uygulanarak, kapsamını genişletmiştir.

Keser'e göre, resim sanatı alışılmışın dışına çıkarak değişik materyallerin uygulandığı ilk disiplindir. Kolaj ve assemblaj tekniklerini uygulamıştır. Kolaj tekniğinde tuvale resimle birlikte muşamba, gazete, duvar kâğıdı, ahşap gibi materyaller monte edilmiştir (Keser, 2005, s.189).

Braque ve peşinden Picasso'nun çalışmalarında; şablon, harf, kum, talaş gibi malzemeler kullanmaları ile Sentetik Küm olarak kabul edilen sürece girilmiştir. 1912-1914 yılları arasında Picasso, sonrasında Braque, kolaj tekniğini uygulamaya başlamıştır. 1912'den itibaren Picasso resimlerinde baskılı kumaşlar ve kâğıtları kullanarak kolaj tekniğinde atık malzemeler ile üç boyut kazanmış ve böylelikle assemblaj tekniğinin ilk örneklerini ortaya koymuştur. Braque'da aynı süreçte kâğıt parçalarını resim üzerine yapıştırarak papier colle adıyla özgün bir kolaj tekniği ortaya koymuştur. 20. yüzyılda gazete, afiş ve kartpostal gibi kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ile kolaj tekniğinin önemi artmıştır. Picasso ve Braque eserlerinde dönemlerinin siyasi ve kültürel olaylarını yansıtan reklam ve gazete haberlerini çalışmalarında kullanarak eserlerinin görsellikten ibaret olmadığını yansıtmışlardır (Antmen, 2008, s.48).

Braque resimlerinde; kâğıt, ahşap ve benzeri materyalleri başarılı şekilde kombine ederek onların üç boyutlu algılanmasına neden olmuştur. Aksine tuval üzerinde boşluk-doluluk olgusunu vermek istemiştir (Antmen, 2008, s.53).

Görsel 1. Georges Braque, Keman ve Pipo, 1913, (karton üzeri guaş ve kalem.74x106 cm)
Erişim:02.24.2020 <https://www.istanbulsanatevi.com>

Braque; görsel 1'deki kolaj çalışmasında bir organik malzeme olan gazete kağıdını kullanarak eserin iki boyutlu bir düzlemde, üç boyutlu olarak algılanmasını sağlamıştır.

Görsel 2. Pablo Picasso, Gitar,1913, (karton üzeri guaş ve kalem.66,4 x 49,6 cm)
Erişim:10.08.2020 <https://www.istanbulsanatevi.com>

Picasso'nun, resimde olağan dışı materyaller kullanmasıyla başlayan Bireşimsel (sentetik) Kübizm'de kolaj tekniği ile alışılmışın dışında farklı malzemeleri resim sanatında kullanarak tasarım imkanlarını genişlettiği ve diğer sanat dallarını da etkisi altına aldığı görülmüştür (Lynton, 2004, s. 64 65).

1960'ların ikinci yarısında etkisini göstermeye başlayan Yoksul Sanat akımı Arte Povera diğer neo-avangard sanat görüşlerinde olduğu gibi sanattaki ticari yaklaşıma karşı bir tepki göstererek doğal, gelip geçici ve atık malzeme kullanımını savunmuştur. Arte Povero kelimesi 1967'de İtalyan küratör ve yazar Germano Celant tarafından zamanın sanat hareketlerini ifade etmek için kullanılmıştır. Arte Povero, süreç içinde İtalyanlara mal olmuştur. Celant'in 1969'da Kavramsal Hakiki adında çıkardığı kitap sayesinde akımın ülke sınırları dışında da bilinmesini sağlamıştır. Arte Povero sanatçıları cam, gazete, ayna, neon ışıkları, toprak, ağaç gövdesi, çeşitli bitkiler ve canlı hayvanları kullanıp, 20. yüzyıl sanatını çeşitlendirerek bu malzemelerin ilerleyen zaman dilimindeki dönüşümlerini göz önüne sererek sanatın farklı yönlerini de göstermişlerdir (Antmen, 2008, s.213).

Arte Povero sanatçıları, eserlerinde organik olmayan ve organik malzemeleri birlikte kullanarak zıtlığın anlatım etkisinden faydalanmış ve duygularını daha net ifade etme imkânı bulmuşlardır.

Görsel 3. Giovanni Anselmo, İsimsiz, 1968, Erişim: 11.02.2020
<https://counterclockwiseart.com> Erişim: 11.02.2020

Akımın önde gelen sanatçılarından olan Giovanni Anselmo, görsel 3'deki eserinde iki granit bloğun arasına marul koyup bunu 3 parça bakır tel ile bağlamıştır. Mezar ile bağdaştırılan granitin yeşil marulla birlikte kullanılması yaşamla ölüm arasındaki zıtlığı anlattığı gibi hayatın ne kadar narin ve kırılgan olduğunu da ifade etmiştir. Burada, marul ne kadar kırılgan olsa da bir arada tutan olmuştur. Sanatçı, organik bir malzemeyi eserinde kullanarak kendini rahatlıkla ifade etme imkânı bulmuştur (Counterclockwiseart, 2020,)

Görsel 4. Michelangelo Pistoletto, *Paçavralar içinde Venüs*, 1967,
<https://kavrakoglu.com/cagdas-sanata-varis> Erişim:11.12.201

Çalışmalarında bir organik malzeme olarak paçavra kullanan Arte Povera sanatçılarından Michelangelo Pistoletto'nin değerli ve değersiz, eskiyi ve yeniye birlikte kullanarak alaycı bir yaklaşımla sunduğu "Paçavralar İçinde Venüs"ü, bu sanat akımının karakteristik bir modeli olmuştur. Sanatçı, bu çalışmasında bir taraftan eski eserlerin resmiyet kazanmasını ifade ederken diğer taraftan da geçmişten büyük bir sanat birikimine sahip olan İtalya'nın modern sanatçıları çaresiz bırakmasını vurgulamak istemiştir (Antmen, 2008,).

Görsel 5. Pino Pascali, *Rome*. 1968. <https://balkonart/home/velence-mashogy> Erişim: 03.02.2021

Başka bir Arte Povera sanatçısı Pino Pascali de sanatsal çalışmalarında organik malzeme olarak rafya, ahşap ve bunun yanında demir kullanmıştır.

Görsel 6. Tomoko Abe, *Fragacia* 2008 Kâğıt kil, oksit, pamuk, çuval bezi
Erişim:10.04.2022 <https://tomokoabe.com>

Sanatçı, Tomoko Abe; çalışmalarında organik olan gazlı bez, pamuk, kâğıt, bunların yanında metal, plastik ve epoksi kullanmaktadır. Görsel 6'daki eserinde, çuval bezi ve pamuğu balçık kıvamındaki kâğıt katkılı kil ile kullanarak şekil vermiştir (Mickelson, 2013,).

Görsel 7. Helen Chadwick, *Loop My Loop*, 1991, (127 x 76 x 15 cm)
Erişim:05.03.2020 <http://atpdiary.com>

Helen Chadwick, eserlerinde organik malzeme kullanmıştır. Bunlar; çürüyen evsel yiyecek atıkları, saç, hayvan sakatları bunların yanında elektrikli ev aletleri fırın çamaşır makinesi gibi materyallerden oluşmuştur. Chadwick, görsel 7'deki eserinde organik malzeme olan sarı kadın saç ve domuz bağırsağı kullanmıştır. Sanatçı; ulaşılmazı, cesareti, dışsallığı, hayvan ve insanı, güzellik ve estetik bakımın bir ifadesi olarak kendimizi adadığımız ve gizlediğimiz bir şey ile ilişkilendirmiştir. Baştan çıkarıcılığı ve iticiliği birbirine sarılmış bağırsak ve saç ile anlatmıştır (Scott, 2021,).

2.1. Seramik Bünyede Organik Malzeme

İnsanlığın seramik ile serüveni, kilin ısıya maruz kaldığında mukavemetinin daha güçlü olduğunu öğrenmesiyle başlamıştır. Bu nedenle organik malzemenin seramikte kullanılması,

seramik tarihi kadar eski olmuştur. Yardımcı'ya göre seramik; balçık ile sıvanmış hasır sepetlerin daha sağlam olması için ateşle pişirilmesi sonucu elde edilmiş kaplar olmuştur (Yardımcı, 1993, s.3).

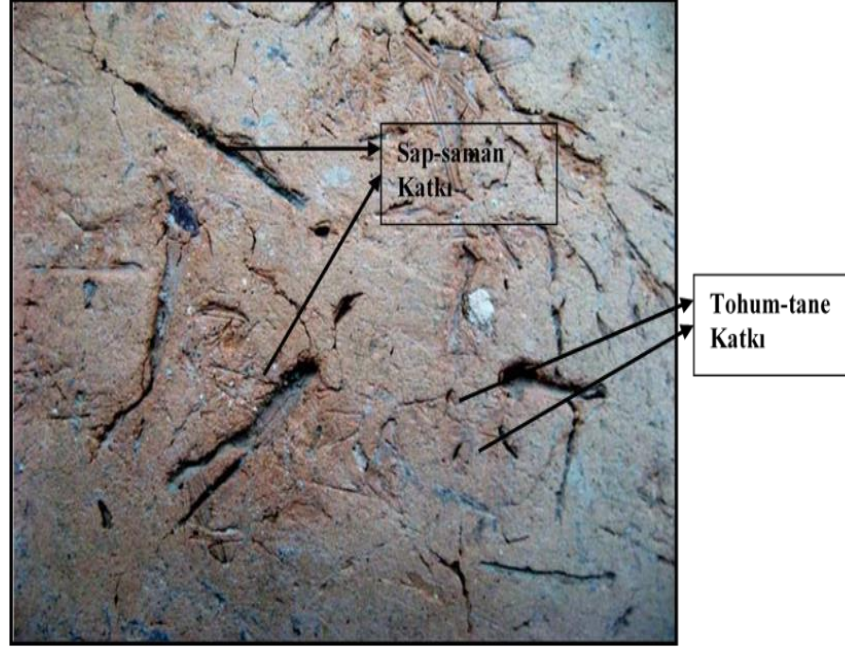

Görsel 8. Kerpiç. Erişim:10.10.2020 <https://insapedia.com/kerpic->

Kurşuncu ve Özer de organik malzeme ve kil arasındaki ilişkiyi, kerpiç ile açıklamıştır. Tarihte seramiğe farklı bir malzeme karıştırılması MÖ 7000'lerde kerpiç (seramik olamamış) ile olmuştur. Lakin kerpiç kilin saman ile karıştırılarak güneşte kurutulması sonucu elde edilmiş olsa da esas olarak kerpici ilk katkılı seramik (seramik olamamış) olarak kabul edebiliriz. Kerpiç MÖ 4000'de Mezopotamya'da ateşle pişirim serüvenini tamamlamıştır. Anadolu'yu da içine alan farklı birçok coğrafi bölgede; mimariden günlük kullanım kaplarına kadar birçok seramik üründe saman, bitki sapları, meyve kabukları, hayvan kılı ve benzeri organik liflerin katkı olarak kullanıldığı saptanmıştır (Özer ve Kurşuncu, 2012, s.3).

Neolitik Dönem'de seramik bünyelerde organik malzeme kullanımı birçok arkeolojik kazıda gün yüzüne çıkartılmıştır. Bunlardan Şanlıurfa'daki Mezraa-Teleilat Höyüğü'ndeki arkeolojik kazılar sonucunda bulunan tarihi bulgular Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'den Çanak Çömlekli Neolitik Dönem'e geçiş ve ilk Çanak Çömlekli Neolitik Dönemle ilgili bilgi verebilen nadir yerlerden biri olmuştur (Aytek, 2008.).

Mezraa-Teleilat Höyüğü'nden o döneme ait seramik bünyelerde dekor amaçlı organik (saman, bitki tohum ve saplari) malzeme kullanildiğı görülmüştür. Bazılarında ise mineraller ve organik maddeler bir arada kullanılmıştır.

Görsel 9. Sap, saman ve tohum Katkının Çanak Yüzeyindeki Görünümü (Aytek, Ö. 2008,)

Görsel 10. Mineral ve Bitkisel Katkının Çanak Kesitindeki Görünümü(Aytek, Ö. 2008,)

Görsel 9'da Mezraa-Teleilat Höyüğü'nde bulunan seramik parçasında sap, saman, tohum taneleri kullanılarak farklı derinlikte ve uzunlukta dokuların oluşturulduğu görülmüştür.

Görsel 10’da da bitkisel ve mineral katkı malzemelerinin birlikte kullanıldığı bir başka seramik parçası mevcuttur. Ama çanak kesitinde minerallerin katkı niteliği taşıyıp taşımadığı belirginleşmemiştir (Aytek, 2008,).

Samanın (işlenmemiş selüloz lifi) güçlendirmek için kile karıştırılması Hristiyanlık öncesi Mısır ve Hindistan’a uzanmaktadır.

Günümüzde seramikte organik malzeme kullanımı çeşitli şekillerde olmuştur. Bunlardan en çok hammaddenin yapısına reçete ile ilave edilen bitki lifleri ve kâğıt olmakla birlikte, sonrasında sıvı ya da balçık kıvamındaki kile organik materyalin batırılması veya üzerine sıvanması şeklinde olmuştur. Sıvı çamur veya vakumlu çamur kullanımı organik materyalin şekline göre değişmiştir.

Sıvı çamur kullanımında, nesne çamurun içine batırılarak, akıtılarak ya da fırça ile sürülerek uygulanırken, vakum çamurunun kullanımında ise seçilen malzemeye göre kile su ilave edilerek nesne yüzeyine sıvama yöntemi kullanılmıştır. İhtiyaç dâhilinde çamurun et kalınlığını artırmak için form yüzeyine sonradan bir miktar daha çamur eklenebilmektedir. Organik malzemenin kullanım şekilleri çeşitlilik göstermiştir. Yılmaz’a göre eserlerin üretimi sırasında serbest elle şekillendirme ve şablon kullanılmış, dokunun bozulmaması için dikkat edilmiştir. Bu esnada hem nesne yüzeyinde çatlamalara fırsat verilmemesi, hem de uygun ölçüde et kalınlığına sahip olması sağlanmıştır. Yöntem kile batırılmış materyalin pişme sırasında yanması sonucu kalıp gibi geride dokusunun ya da şeklinin kalmasına dayanmıştır (Seyhan, 2019,).

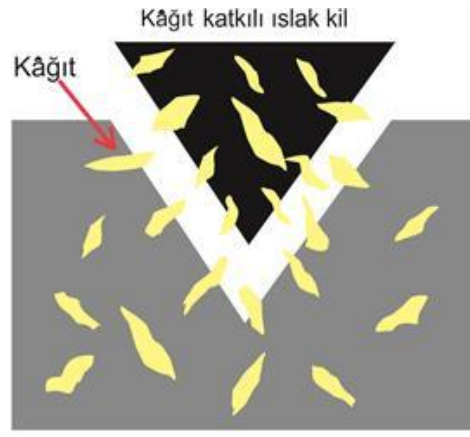
Günümüzde organik katkı kil olarak en çok *paperclay* tekniği kullanıldığı görülmektedir. *Paperclay* yapımında birçok organik malzeme kullanılmakta olup; en çok selüloz bazlı lifler bunların yanında kâğıt, keten, pamuk ve jüt (kenaf) kullanılmıştır. *Paperclay* Rosette Gault ‘un tanımını ile *Paperclay* isminden de anlaşılacağı gibi kil ve kâğıt hamurundan oluşan yarı sıvı, yarı katı ya da plastik biçimde şekillendirilebilen bir karışımdır (Gault, 1998, s.7).

Sanatçılar tarafından *paperclay* tekniğinin tercih edilme nedenleri çoktur. Bunlar Gault’a göre; bu teknik sanatçıya daha özgürce çalışma imkânı sağlamıştır. Normal kille uygulanamayacak formlar bu karışımla daha kolay yapılmıştır. Bu da tekniği kullanan sanatçıyı heyecanlandırmıştır. Birçok pişirim tekniğinde sanatçılar tarafından kullanılmıştır (Gault, 1998,).

Paperclay tekniğini kullanan sanatçılardan birisi olan Fowler'e göre; *paperclay* tekniğinin en önemli özelliklerinden biri, pişmeden önce kırıldığında dahi tamir edilebilmesi olmuştur. Bu bir sanatçı için çok önemli olmakla birlikte, kırılmış eserleri tekrar kazanma imkânı sağlamıştır. Tamamen kurumuş esere bu teknikle hazırlanan kil eklenmiş ve olumlu sonuç alınmıştır. Kuru kil üzerindeki minik kâğıt lifleri, minik kâğıt havlular gibi davrandığından dolayı ıslak ve kuru kâğıt karışımı kil birbirine bağlanabilmiştir. Kuru kile ıslak kil eklediğinde; nem ve kil parçacıkları kâğıt aracılığı ile kuru kile yönlendirilmiş ve bu şekilde, kururken çatlamayan bir bağ kurulmuştur (Fowler, 2006.).

Görsel 11. Katkısız kil. 2021.
(Kişisel arşiv).

Görsel 12. Kâğıt katkılı kil. 2021.
(Kişisel arşiv).

Görsel 12'de görüldüğü gibi, kuru çalışmaya ıslak kil ya da tam tersi ıslak çalışmaya kuru kil eklendiğinde ıslak kilden gelen nem kuru kildeki kâğıt parçacıklarını da nemlendirerek arasında bir bağ meydana getirir. Bu bağ sayesinde çatlamalar olmadan kuruma gerçekleşmektedir.

2.2. Seramik Sanatında Organik Malzeme Kullanımı

Diğer sanat dallarında olduğu gibi seramik sanatında da malzeme ve teknik açıdan disiplinlerarası etkileşim yoğun olarak yaşanmıştır. Seramikte bilimsel gelişmelerle alternatif olarak organik ve inorganik malzemenin kullanılması, gelenekselliğin dışına çıkmasına imkân sağlamıştır.

Seramik sanatında, birçok organik malzeme kullanılmıştır. Selüloz lifi, dantel, bezelye, fasulye, keten lifi, lif kabağı, bambu çubuğu, meşe palamudu, sünger, kemik, ağaç sapı, fosil, pamuk linter, pirinç, pirinç kabağı, talaş, saman ve birçok bitki tohumlarından faydalanılmıştır. Bunlardan en çok kullanılan, selüloz lifi olmuştur.

Bu organik malzemelerden; bezelye, fasulye, pamuk linter, pirinç, pirinç kabağı talaş, saman ve çeşitli tohumlar kilin içerisine tamamen ilave edilerek kullanılmıştır. Dantel, keten lifi, bambu çubukları, meşe palamudu, sünger, ağaç sapsları üzerlerine kil sıvanarak dokuları olduğu gibi çalışılmıştır. Selüloz lifinin kullanılmasındaki amaç, diğerlerine göre daha geniş kapsamlı olmuştur. Esere sadece doku kazandırmanın ötesinde, teknik açıdan etkisinden de faydalanılmıştır.

Seramik sanatında organik malzeme kullanımının en yaygın olduğu teknik, *paperclay*dir. Paperclay üretiminde, her tür kil kullanılmıştır. Yapılacak çalışma için önce uygun kil seçilmiş; kâğıt küçük parçalar haline getirilmiş, yumuşayınca kadar suda birkaç gün bekletilmiştir. Sıvı haldeki kâğıt hamuru karıştırılarak daha ince taneli kıvama getirilmiştir.

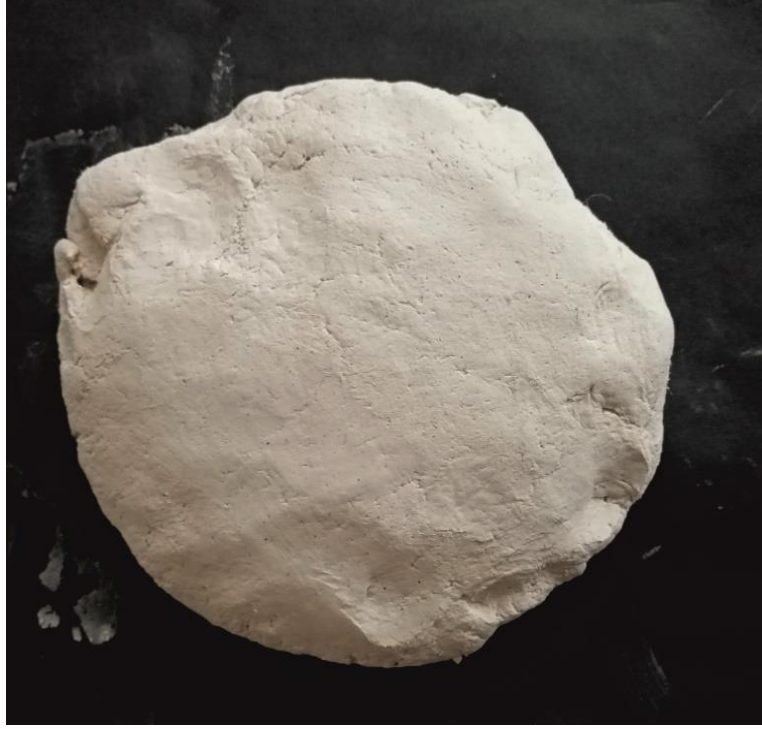

Görsel 13. Suda bekletilen kâğıt karışım. 2021. (Kişisel arşiv).

Görsel 14. Kâğıt hamuru ve kilin ölçümü. 2021. (Kişisel arşiv).

Kâğıt hamuru ile karıştırılacak vakum çamuru da balçık kıvamına getirilmiştir. Bu iki karışım, yüzdelik oranla birleştirilmiştir. Bu oranın tespiti, görsel 14’te görüldüğü gibi ölçek kabı kullanılarak hacimsel olarak hesaplanmış ve %70 kil ile %30 kâğıt hamuru birleştirilmiştir. Kâğıt hamuru ve kil, homojen olacak şekilde karıştırılmıştır. Karışım organik olduğu için, bozulma ve küflenmeye karşı bir miktar çamaşır suyu eklenmiştir. Bu şekilde kilin ömrü daha uzun ve çalışırken sağlık açısından daha uygun olmuştur.

Görsel 15. Kâğıt katkılı porselen çamuru. 2021. (Kişisel arşiv).

Bu karışımın, 2 ya da 3 hafta içinde tüketilmesi gerekmektedir. Aksi halde kâğıt liflerinin borusal yapısı bozularak kilin bünyesindeki işlevini kaybetmesine neden olur. *Paperclay* üretiminde, kâğıt lifinden başka pamuk linter kullanılmaktadır. Hazırlama tekniği, kâğıt lifi ile aynıdır.

Görsel 16. Kâğıt katlı kil. 2022. (Kişisel arşiv).

Görsel 17. Kâğıt katkılı kil denemesi. 2022. 15x13x11 cm. 1050 C° (Kişisel arşiv).

Kâğıt katkılı kilin içindeki selüloz lifinin kile direnç kazandırması ile çok büyük ve ince ayrıntıları olan eserlerin daha kolay yapılmasına olanak sunmuştur. Kuruma sırasında eğilme ve bükülmeler azami dereceye inmiştir. Kildeki kâğıt oranı ne kadar yüksekse pişirilen çalışma o kadar hafif ve gözenekli olmuştur. Bünyede kuruma sırasında oluşan çatlaklar kolaylıkla tamir edilmiştir.

3.BÖLÜM: SERAMİK ÇALIŞMALARINDA ORGANİK MALZEME KULLANAN SANATÇILAR

3.1. Demet İper Dicle

Sanatçı; çalışmalarında organik madde olarak bezelye, fasulye, dantel ve lif kullanmıştır. Bu malzemeleri döküm çamuru kıvamına getirdiği vakumlu porselen çamurunun içine batırarak alçı kalıbın içine yerleştirmiştir. Sıvı çamura batırılan organik malzemenin genel hatları ile dokusunun net bir şekilde belirgin olması için, mümkün olduğu kadar itinalı çalışmıştır. Alçı kalıba yerleştirilen bünye, yeterince kuruduktan sonra kalıptan çıkarılarak son rötuş ve düzeltmeleri yapıp fırınlanmıştır (Yılmaz, 2019.).

Görsel 18. Demet İper Dicle, *Hücreler* 2016, (Kalıpla şekillendirme 12x12x10 cm 1230 C°)
Erişim: 18.06.2020 <http://www.egeninsesi.com>

Sanatçı, görsel 18'deki eserinde, bezelye ve fasulye tanelerini kullanmıştır. Bu maddeleri porselen çamuruna batırmak sureti ile kalıp üzerine yerleştirmiştir. Kuruduktan sonra kalıptan çıkartıp fırınlamıştır. Yüksek ısıda fasulye ve bezelyenin yanması sonucunda içi boş dokulu yüzeyler elde edilmiştir.

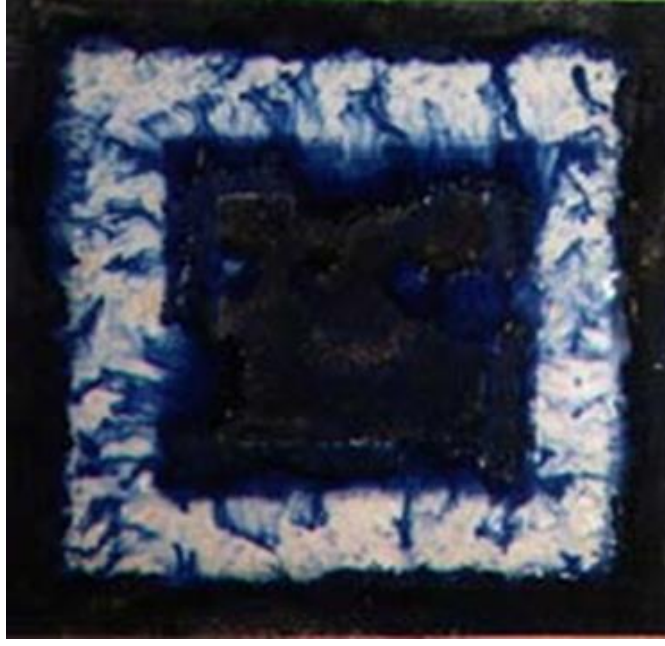

Görsel 19. Demet İper Dicle, *Özüm*, 2016, (Porselen 22x21 cm)
Türkiye Seramik Federasyonu [TSF] (2016). *Bilim, Sanat, Teknik ve Endüstri Dergisi* Sayfa 46 Ankara

Dicle görsel 19'daki çalışmasında dantel kullanmıştır. Porselen kile batırılmış danteli bir kalıp içine yerleştirmiş ve kuruduktan sonra kalıptan çıkartmıştır. Yüksek dereceli pişirimde organik kısmın yanmasından sonra dantel doku bozulmadan ortaya çıkmıştır (Yılmaz, 2019,).

3.2. Güngör Güner

Eserlerinde organik malzeme kullanan sanatçı, bu süreçte geçmişle bağını koparmadan modern bir çizgide çalışmalar ortaya koymuştur. Güner 1977'de seramikte şekillendirme aşamasında kolaylık ve pişme sonrası hafiflik elde etmek için *paperclay* kullanmıştır. Sanatçı kâğıt katkılı kille seramik panolar yapmış ve kül sırları ile sırlamıştır (Alkan-Özdemir, 2005, s.20-21).

Görsel 20. Güngör Güner, 1997, (kül sırlı kâğıt katkılı kil 90x90cm)
(Alkan-Özdemir, 2005,)

Görsel 21. Güngör Güner, 1997,(kül sırlı kâğıt katkılı kil 90x90cm)
(Alkan-Özdemir, 2005,)

3.3. Suzanne Au Ho Lam

Sanatçı, eserlerinde yardımcı malzeme doğal olarak banyo lifi (lif kabağı) kullanmıştır. Lifiñ üzerine porselen çamuru sürüp, doğal dokusunu bozmadan doğaçlama olarak şekillendirmiştir. Kuruduktan sonra bisküvi pişirimi, sonrasında 1260 °C’de sırlı pişirim

yapmıştır. Çalışmalarında, kabak lifinin doğal görünümünü bozmadan eserlerini tamamlamıştır (Cica Museum, 2019,).

Görsel 22. Arzu Kantemir, Lif kabağı. 2022. (Kişisel arşiv)

Görsel 23. AU Ho Lam Suzanne, *Spectr Um*, 2017, (Seramik 30x25x20cm)
Erişim:10.11.2020 <http://auholam.blogspot.com>

3.4. Rosette Gault

Rosette Gault, 1970'lerde kâğıt katkılı kil üzerine araştırma ve çalışmalar yapmaya başlamış ancak istediği sonuca 1990'larda ulaşabilmiştir. Araştırmalarını *Paper Clay* adı altında bir kitapta toplamıştır. Kâğıt katkılı kilin patentini almış ve kendi kurduğu "New Century Ceramics" isimli şirkette üretim yapmaya başlamıştır (Gault, 1992,).

Sanatçı, sadece kâğıt katkılı kili geliştirmekle kalmamış; bunu sanatsal çalışmalarında da kullanmıştır. Bu malzeme ile büyük boyutlu, ince detaylı eserler yapmıştır.

Görsel 24. Rosette Gault, 2012, (Kâğıt katkılı porselen 21x27x35 cm) (Gault Rosette 2012)

3.5. Thérèse Lebrun

Teresse Lebrun, özellikle *paperclay* hakkında araştırma yapmıştır. Eserlerini şekillendirirken *paperclay* ve organik materyalleri bir arada kullanmıştır. Doğadan topladığı bitkileri sıvı haldeki *paperclay*ye batırarak pişirdiği bir teknik geliştirmiştir.

Görsel 25. Therese Lebrun, Erişim:14.03.2020 <https://www.lamaisondesgrandschamps.com>

Sanatçının en çok kullandığı malzemeler; meşe palamudu, sünger, kemik, tohum, böcek fosilleri, ağaç kabukları ve sapları, ölmüş canlıların kireçlenmiş parçalarından oluşmuştur. Sanatçı, atölyesinde organik bir dünya yaratmıştır (Montrucchio, 2014,).

Görsel 26. Therese Lebrun, Erişim:14.03.2020 <https://www.artisaway.com>

Sanatçı, 26. görseldeki çalışmasında ağaç dallarını kullanmıştır. Aynı boyutlardaki dal parçalarını porselen çamuruna batırıp önceden oluşturulan şablonun üzerinde ıslak halde

birleştirmiş ve kuruduğunda bu şablondan ayırıp fırınlamıştır. Pişmiş olan çalışmada ağaç dalları yanmış ve ortaya etrafını çevreleyen porselen çıkmıştır.

Görsel 27.Therese Lebrun, (Porselen 21x27x35cm) <http://www.pulsceramics.com> Erişim:02.05.2021

Sanatçı; eserlerinde mümkün olduğu kadarıyla kullandığı malzemenin doğal dokusunu bozmadan, doğaçlama çalışarak asimetric yüzeyler oluşturmuştur.

Görsel 28. 27. Görseldeki çalışmanın yapıldığı malzeme
<https://www.homofaberguide.com> Erişim: 02.05.2021

3.6. Mette Maya Gregersen

Sanatçı, Mette Maya Gregersen eserlerinde hareketi anlatmıştır. Bunun için de dalgayı kullanmıştır. Sanatçı dalga çalışmalarında zaman içinde durmaksızın hareketi aksettirmiş ve hiçbir şeyin değişmeden kalamayacağını göstermiştir. Sürekli değişen anı yakalamak için buna uyum sağlamış ve yeteneğini geliştirmiştir. Eserlerinde dalga ile aynı enerjiyi ve ritmi vermeye çalışmıştır.

Görsel 29. Mette Maya Gregersen, Atölye görüntüsü
<https://i.pinimg.com/originals> Erişim:07.12.2020

Gregersen, metafor ve fiziksel olarak iki farklı şekilde dalgalar oluşturmuştur. Eserlerinde, bambu çubuklar ve organik lifler sayesinde karmaşık kıvrım ve hareketi vermiştir.

Sanatçı, görsel 29'de görüldüğü gibi belirli bir form vermek için tavandan asılı bir ip ile kavis şeklinde bağladığı bambu panjurları kâğıt ilaveli kille kaplamıştır. Kullanılan malzemenin çok fazla duman çıkarması sebebi ile önce 800 derecelik gazlı fırında pişirmiştir. Sonrasında üzerindeki külleri temizleyip 1140 °C (2084 °F) derece ile ikinci pişirimi yapmıştır. Piştikten sonra organik olan materyal yanarak arkasında dalgaya benzer şekiller bırakmıştır (Standen, 2013, s.67).

Malzemeyi kullanmadaki ustalığı sayesinde eserlerinde anlatmak istediği duyguyu rahatlıkla vermiştir.

Görsel 30. Mette Maya Gregersen, *Çift Karşıtlar*, Erişim:12.10.2020
http://kunstetagerne.dk/link/2016/katalog/mette_maya.pdf

3.7. Katleden Standen

Kathleen Standen, eserlerini yaparken renkli porselen killere organik maddeler karıştırmıştır. Doğadaki kaya, su ve bitkileri hatta değişim içindeki atmosfer olaylarını işlerine renk ve doku olarak yansıtmıştır. Aynı zamanda balıkçılık endüstrisindeki araçları (şamandıralar vinçler vb.) çalışmalarında organik maddeler ile mükemmel bir şekilde harmanlamıştır. Dış mekânda sergilenecek büyük heykellerin yanında küçük heykeller ve kaplar da yapmıştır. Eserlerinde özgünlük oluşturmak adına; porselen kile cam, oksit, pamuk linter (pamuk tohumu) köpek maması, ağaç kabuğu kalıntıları, bitki tohumları uygulayarak, farklı renk, doku ve formlar elde etmiştir. Bazı formlarda cam uygulayarak, sırlama da yapmıştır (Standen, 2012.).

Görsel 31. Pamuk Çekirdeği <https://www.sogutmabuyusu.org> Erişim:25.01.2021

Görsel 32. Kathleen Standen,
<https://societyofdesignercraftsmen.org.uk/our-makers/kathleen-standen> Erişim:2501.2021

Görsel 33. 32.Görselin arka yönü

Seramik forma farklı doku ve renk vermek için kile oksit, pamuk linter, perlit, tohum, cam ve grog ilave etmiştir. Sanatçı tüm çalışmalarını iyi havalandırılan elektrikli bir fırında 950

°C ve 1220 °C'de pişirmiştir. Bazı formlarda cilalama işlemi de gerçekleştirmiştir (Society of Designer Craftsmen, 2021,).

Görsel 34. Kathleen Standen, 2014, (porselen vazo 19cm)
<https://live.adampartridge.co.uk/m/view> Erişim:20.02.2021

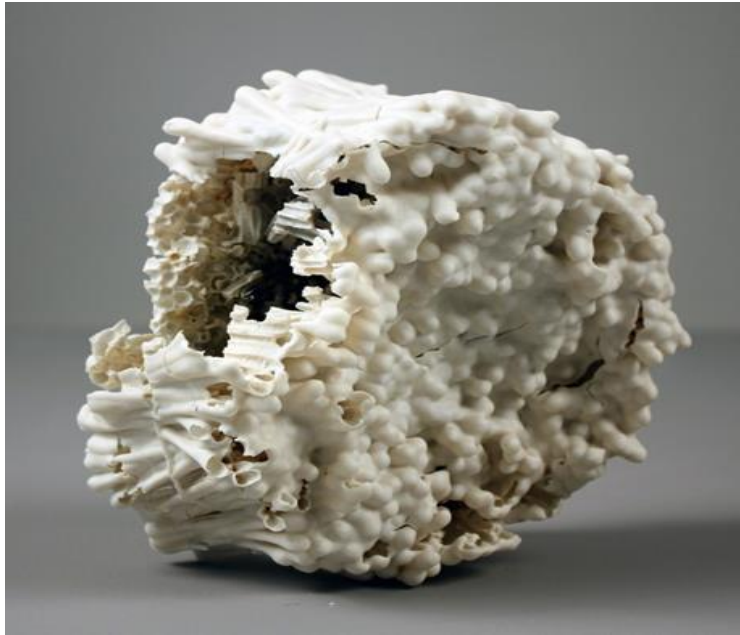
3.8. Jessica Drenk

Sanatçı doğadan ilham almıştır. Eserlerini yaparken çevrede kolay bulunabilecek malzemelerle güzelliği ve karmaşayı sanatında ifade etmiştir. Bu malzemeler pamuk, paspas, peçete ve kulak pamuğundan oluşmuştur.

Görsel 35. Jessica Drenk, <http://www.jessicadrenk.com/#/schwane> Erişim:15.02.2021

Drenk, 35. görseldeki eserini şekillendirmede kulak pamuğu kullanmıştır. Grup haline getirdiği kulak pamuklarının uç kısımlarını sıvı haldeki porselen çamuruna batırmıştır. Porselen çamurunun pamuk olan kısımlara nüfuz etmesini sağlamış ve sanatsal bir form oluşturacak şekilde düzenlemiştir. Kuruduktan sonra pişirmiştir. Pişirme esnasında, pamuk kısmı yanmış ve onu saran porselen çamuru orijinal malzeme olarak ortaya çıkmıştır (Drenks, 2013,).

Görsel 36. Jessica Drenk, 2017, (Porselen 15,2×15,2cm)
<https://www.artsy.net/artwork/jessicadrenk> Erişim:12.10.2021

Sanatçı, görsel 36’teki eserinde hammaddesi pamuk olan paspas kullanmıştır. Paspası porselen döküm çamuruna muntazam bir şekilde batırmış ve kuruduktan sonra pişirmiştir. Pişirilen çalışmanın bünyesindeki paspasın yanması ile geriye onun şeklini alan porselen kalmıştır.

Görsel 37. Paspas, 2021, Kişisel arşiv

3.9. Marcel Wanders

Hümanist bir düşünce tarzına sahip olan sanatçı, endüstriyel olmaktan ziyade romantik, bütünsel, gerçeküstü ve temel olana yönelmeyi tercih etmiştir. Tasarımlarında çoklu üretim olmasına rağmen her biri kalıp yöntemi olmaksızın tek tek üretilmiştir.

Gerçekte var olan bir organik maddeyi, doğal görüntüsünü bozmadan farklı bir işlevle tekrar ortaya koymuştur.

Görsel 38. Marcel Wanders, *Sünger Vazo*, 1997, (Porselen 7,3x1,5x8 cm)
<http://collection.imamuseum.org/artwork/43930/> Erişim: 10.06.2020

Wanders, geleneksel kalıp kullanarak sünger gibi organik malzemelerin porselen çamuru ile elde şekillendirilmesi nispeten zor olduğu için bu tarz çalışmaları kalıpsız yapmanın bir çözümünü bulmuştur. Doğal süngeri sıvı porselen kile batırılmış ve kalıp tekniği ile elde ettiği vazunun ağzını muntazam bir şekilde yerleştirmiştir. Uygulamayı kurduktan sonra normal bir seramik fırınında pişirmiştir. Sünger porselenin bünyesinde doğal dokusunu kaybetmeden yanmıştır. Bu şekilde Wanders, hem endüstriyel açıdan hem de sanatsal açıdan tasarım yaparak özgün bir tarz ortaya koymuştur (Wanders, 2009,).

Görsel 39. 38. Görselden detay

Görsel 40. Marcel Wanders, *Yumurta Vazosu*, 1998, (10x7,62x8,89 cm)
<https://www.sfmoma.org/artwork/99.565/> Erişim:22.12.2020

Sanatçı, 40. görseldeki eserinde, yumurta ve prezervatif kullanmıştır. Latex prezervatifin içine koymuş olduğu haşlanmış yumurtaları porselen çamuruna batırdıktan sonra, ağız kısmını monte ederek kurutmuştur. Bisküvi pişirimi esnasında prezervatif ve yumurta yanmıştır. Ortaya yumurtanın prezervatifin içine konuş şekillerinin birebir aynısı olan porselen bir form çıkmıştır. Piştikten sonra çalışmanın içinde kalan yumurta kalıntıları çıkartılmıştır. İç kısmına sır uygulanmış, dış kısmı sırlanmamıştır (Blanthorn, 2022,).

3.10. Anthony Foo

Sanatçı, sanatı çalgın dünyadan kaçacak bir sığınak olarak görmüştür. Eserleri karakteri, iç dünyası, hayat tecrübesi hakkında bilgi vererek nereye gittiğini sorgulatmıştır. Sanatın onda güzel duygular, enerji ve güven verdiğini söylemiştir.

Görsel 41. Anthony Foo, 2009, <http://antjhfoo.blogspot.com/2009/06/> Erişim: 25.09.2021

Enteresan ve farklı dokular elde etmek amacı ile çeşitli organik malzemeleri *paperclay* ile birlikte uygulamıştır. Çalışmalarında; talaş, saman, pişmiş pirinç ve kabuğunu kullanmıştır. Araştırmalarında, pişmiş pirincin zengin bir doku verdiğini ancak pirinç kabuğu, talaş ve samanın çok ince dokular verdiğini saptamıştır (Foo, 2010,).

Sanatçının pişmiş pirinç kullanmasındaki amaç, çiğ pirincin kuruma sırasında su emip parçalanması ve çalışmanın çatlatmasına neden olmasından kaynaklanmıştır.

Görsel 42. Anthony Foo, <http://antjhfoo.blogspot.com/2010/03/> Erişim:10.02.2021

Sanatçı, görsel 42'deki eserinde, pirinç (çeltik) kabuklarını *paperclay* eklemiştir. Pirinç kabuklarını dokuda istediği yoğunluğuna göre ilave etmiştir. Daha az bir doku için az kullanmıştır

Görsel 43. 42. Görselden detay

Görsel 44. Pirinç (çeltik) kabuğu <http://antjhfoo.blogspot.com> Erişim:10.02.2021

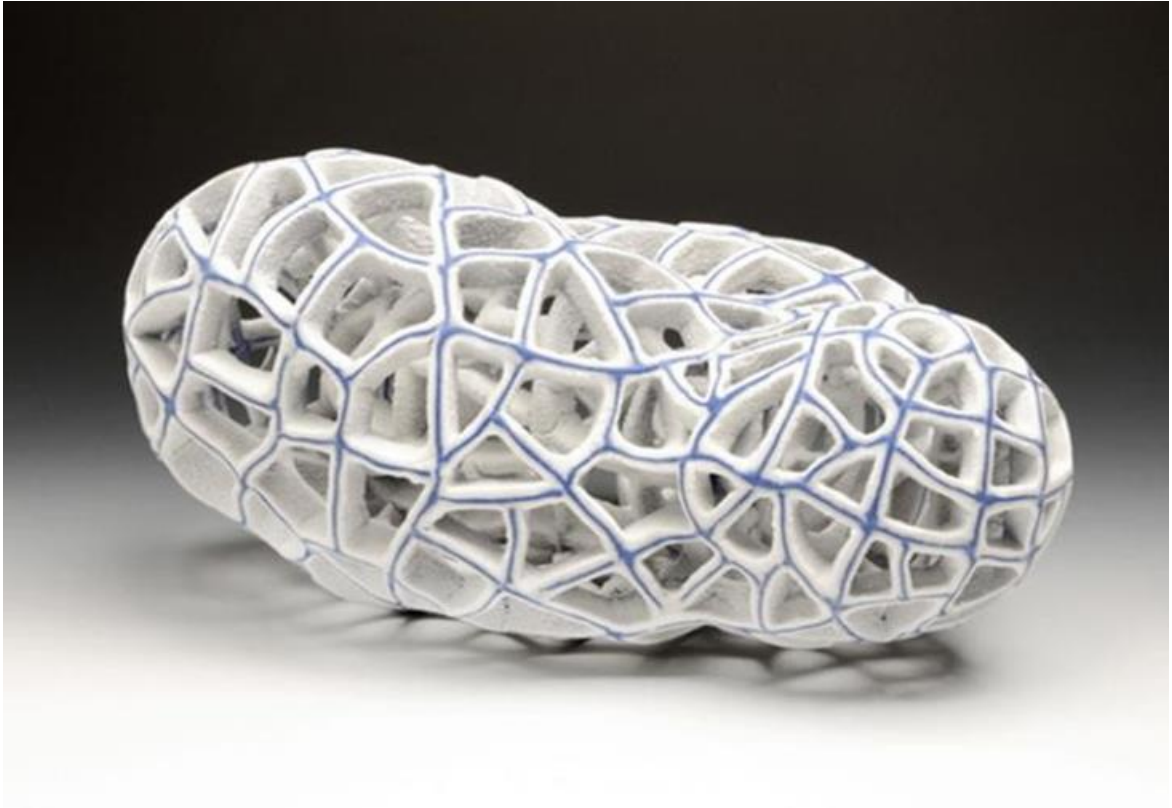
3.11. Graham Hay

Görsel 45. Graham Hay, <https://www.grahamhay.com> Erişim:20.07.2020

Avustralyalı seramik sanatçısı Graham Hay, kâğıt katkılı kille çalışan ilk sanatçılardan olup konu ile ilgili web sayfası açmış, bazı dergilerde makaleler yazmıştır. Graham, 1992 yılından itibaren hem kâğıt katkılı kil hakkında araştırmalar yapmış hem de bu kille karmaşık eserler tasarlayıp üretmiştir. Eserlerini tasarlarken insandan, toplumsal yapıdan ve onu oluşturan küçük birimlerden etkilenmiştir. Bu olguları anlatabilmek için mimari ve doğadaki formlardan faydalanmıştır (Özer ve Kurşuncu, 2012,).

3.12. Shiyuan Xu

Görsel 46. Shiyuan Xu, *Blue Vein*, 2017, (Kâğıt karışımı porselen 13×9.5×7cm)
<http://www.shiyuanxu.com> Erişim:10.01.2021

Sanatçı, eserlerinde organik malzeme olan paperclay kullanmıştır. Bu malzeme; sadeliği ve karmaşıklığı, kırılabilirliği ve gücü, düzen ve kaosu daha kolay bir şekilde anlatmasına olanak sağlamıştır. Porselen kile kâğıt lifi ekleyerek, incelikli ve narin eserlerini ifade etmekte kolaylık elde etmiş, yapım aşamasında oluşabilecek sorunların üstesinden daha kolay gelmiştir. Çalışmalarında ilham kaynağı olarak doğadan etkilenmiştir. Tek hücreli organizmalardan, bitkilerin tohumlarına kadar tüm yaşam formlarının yapı taşlarına kadar uzanan bilimsel ve çıplak gözle görülemeyen canlılardan ilham almıştır. Bu gizemli

dünyanın anlaşılmaz ve narin olduğunu gösteren heykelsi biçimler ortaya koymuştur. Yani sanatçı, eserlerinde organik malzemeyi hem görsel olarak kullanmış hem de kullandığı porselen kilin yapısına eklemiştir (Alderson, 2017,).

4. BÖLÜM: KİŞİSEL SERAMİK UYGULAMALARI

Çalışmaların bu kısmında, organik olmayan kil ile organik olan sargı bezi ve keten lifi kullanılmıştır. Sargı bezinin ham maddesi pamuk bitkisi olup; buradaki asıl amaç çalışma esnasında dokusunun bozulmadan eserlerde uygulanması olmuştur. Keten lifi ise formda kılcal bir doku elde etmek için kullanılmıştır. Bu organik malzemelerde pişme mukavemeti güçlü olan porselen çamuru uygulanmıştır. Farklı kilerde aynı etki gözlenmemiştir.

Görsel 47. Porselen çamuruna batırılmış sargı bezi. 2020. (Kişisel arşiv).

Görsel 48.Karton şablon. 2020. (Kişisel arşiv).

Öncelikle kartondan bir şablon tasarlanmıştır. Belirli ebatlarda kesilmiş sargı bezi balçık kıvamına getirilen porselen çamuruna hiçbir noktası kuru kalmayacak şekilde batırılarak şablonun etrafına sarılmıştır.

Görsel 49. Örnek çalışma. 2020. (Kişisel arşiv).

Görsel 50. Porselen çamuruna batırılmış sargı bezinin şablona sarılmış hali. 2020. (Kişisel arşiv).

Görsel 51. Seramik bünye üzerine oluşturulmuş şablon. 2021. (Kişisel arşiv).

Bazı çalışmalarda görsel 51’de görüldüğü gibi alçı kalıp tekniği ile yapılmış yardımcı malzeme ve karton şablon birlikte kullanılmıştır.

Görsel 52. Keten lifi 2021. (Kişisel arşiv).

Görsel 53 Porselen çamuruna batırılmış keten lifi.2021.
(Kişisel arşiv).

Bazı lifli çalışmalarda, karton şablonun yanında alçı kalıp (görsel 50) tekniğinden de faydalanılarak bir bütünlük oluşturulmuştur. Organik malzeme olan keten lifi, balçık kıvamındaki porselen çamuruna muntazam bir şekilde batırılarak, hazırlanmış karton şablonun üzerine asimetric bir şekilde sarılmıştır.

Organik katkılı seramik bünyelerin pişirimi sırasında ortaya çıkan duman ve karbondioksit, sağlık açısından tehlikelidir. Bu nedenle ilk pişirim, dış ortamda ya da teknik açıdan havalandırmanın uygun olduğu fırın ve dış mekânda olması gerekmektedir. Bundan dolayı, bazı sanatçıların ilk pişirimini gazlı fırınlarda yaptıkları görölmüştür.

Pamuklu sargı bezi ile yapılan çalışmalar kuruduktan sonra, 1000 °C’de ilk pişirimi yapılmıştır. Bu esnada sargı bezi ve karton materyaller yanarak bünyeden ayrılmıştır. Bisküvi pişiriminden sonra mukavemeti güçlendirmek için, şeffaf mat sırla 1150 °C’de ikinci pişirim yapılmıştır. Sonuç olarak karton şablonun şeklini ve sargı bezinin dokusunu almış bir seramik eser ortaya çıkmıştır.

Görsel 54. Atölye görüntüsü. 2020. (Kişisel arşiv).

Bisküvi pişirimi yapılmış uygulamaların içindeki ve üzerindeki yanmış karton kalıntıları sırlama yapmadan önce temizlenmiştir

4.1. Yerden Göge

Görsel 55. Arzu Kantemir. "Yerden Göge". 2020. [Porselen]. 47x21x11cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

"Yerden Göge" isimli çalışmada, yaşamın bütün zorluklarına ve çıkmazlarına karşı bir çıkış noktası bulma çabası anlatılmıştır. Bu çalışma için, önce kartondan şablon yapılmıştır. Porselen çamuruna batırılmış sargı bezi, bu şablona sarılmış ve kurutulmuştur. 1000 °C'de ilk pişirimi yapılmıştır. İlk pişirimde şablonu oluşturan karton ve sargı bezi, yanmıştır. Çalışmanın içindeki kül kalıntıları temizlenerek 1150 °C'de sırlı pişirimi yapılmıştır.

Görsel 56. Arzu Kantemir. "Yerden Göge". 2020. [Porselen]. 47x21x11 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

4.2. Gölge

Görsel 57. Arzu Kantemir. "Gölge". 2020. [Porselen]. 31x20x18 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

Görsel 58. Arzu Kantemir. “Gölge”. 2020. [Porselen]. 31x20x18 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Gölge” isimli eserde, her gölgenin ışığın mahkûmu olduğu ve ondan kaçışı anlatılmıştır. Çalışma esnasında, karton şablon kullanılmıştır. Bu şablona, porselen çamuruna batırılmış sargı bezi muntazam bir şekilde sarılıp kurutularak 1000 °C’de bisküvi pişirimi yapılmıştır. Sonrasında, şeffaf sırla sırlanarak uygulanan sırlı pişirimi uygulanmıştır.

4.3. Dalga

Görsel 59. Arzu Kantemir. “Dalga”. 2020. [Porselen]. 21x20x19 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Dalga” isimli çalışmada, denizin öfkesi bir o kadar da dingin tabiatı anlatılmıştır. Bu çalışmada, şablon olarak strafor köpük kullanılmıştır. Şekillendirilen strafor köpük, porselen çamuruna batırılmış sargı bezi ile muntazam bir şekilde sarılmıştır. Kuruduktan sonra, 1000 °C’de bisküvi pişirimi yapılmış ve 1150 °C’de de şeffaf sırla sırlanarak sırlı pişirim yapılmıştır.

4.4. Yaşam

Görsel 60. Arzu Kantemir. “Yaşam”. 2020. [Porselen]. (37x27x17 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Yaşam” isimli çalışmada, yaşamın başlangıcı ceninle sembolize edilerek anlatılmıştır. Bunun için strafor köpükten şablon oluşturulmuş, sonrasında porselen çamuruna batırılıp sargı bezi ile sarılmıştır. 1000 °C bisküvi pişiriminden sonra, 1150 °C’de şeffaf sır uygulanarak ikinci pişirim yapılmıştır.

4.5. Sarmal

Görsel 61. Arzu Kantemir. “Sarmal”. 2020. [Porselen]. 39x21x12 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Sarmal” isimli çalışmada, sargı bezi kullanılmıştır. Balçık kıvamına getirilmiş porselen çamuruna, sargı bezi hiçbir noktası kuru kalmayacak şekilde batırılmış ve sonrasında bu malzeme, kartondan şablonun etrafına sarılmıştır. Kuruması ile birlikte 1000 °C’de ilk pişirim yapılmış, yüksek dereceli pişirimde yanan karton şablonun kalıntıları temizlenmiştir. 1150 °C’de şeffaf sır uygulanarak ikinci pişirim yapılmıştır.

Görsel 62. Arzu Kantemir. “Sarmal”. 2020. [Porselen]. 39x21x12 cm. (Kişisel arşiv).

4.6. Yeni Dünya

Görsel 63. Arzu Kantemir. "Yeni Dünya". 2020. [Porselen]. 41x29x13 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

"Yeni Dünya" isimli çalışmada; dişilik, doğurganlık, analık anlatılmıştır. Bütün canlılar arasında analığın ne denli yüce bir duygu olduğunu, analığın olmadığı yerde de derin bir boşluğun orda durduğunu anlatılmıştır.

Görsel 64. Arzu Kantemir. “Yeni Dünya”. 2020. [Porselen]. 47x21x11 cm. (Kişisel arşiv).

Bu uygulamada, üç boyutlu şekillendirilmiş şablon ile sargı bezi kullanılmıştır. Porselen çamuruna batırılmış sargı bezi şablonun etrafına sarılıp kurutulmuştur. İlk pişirimi 1000 °C’de yapılmış, ikinci pişirimde ise şeffaf mat sır ile sırlanarak 1150 °C’de pişirilmiştir

4.7. Yuva

Görsel 65. Arzu Kantemir. “Yuva”. 2021. [Porselen]. 28x28x12 cm. (Kişisel arşiv).

“Yuva” isimli çalışmanın şekillendirilmesinde, karton şablon ve alçı kalıp tekniği birlikte kullanılmıştır. İnce dokuyu vermek için de keten lifi uygulanmıştır. Lif porselen çamuruna batırılarak şablon üzerine yerleştirilmiştir. Kuruduktan sonra 1100 °C’lik tek pişirim yapılmış, sonrasında da şablon için kullanılan karton ve porselen çamurunun içinde kalan keten lifi yanmıştır.

4.8. Kabuk 1

Görsel 66. Arzu Kantemir. “Kabuk 1”. 2021. [Porselen]. 19x11x11 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Kabuk 1” isimli çalışmada, kabuğundan sıyrılıp çıkarak yeni bir oluşuma adım atılması anlatılmıştır. Kartondan oluşturulan şablonun etrafına, porselen kiline batırılmış keten lifi asimetrik olarak yerleştirilmiştir. Kuruduktan sonra, 1000 °C’de bisküvi pişirimi yapılmıştır. Pişirim sonrası, içinde kalan yanmış karton kalıntıları temizlenerek 1150 °C’de sırlı pişirim uygulanmıştır.

4.9. Kabuk 2

Görsel 67. Arzu Kantemir. "Kabuk 2". 2022.[Porselen]. 25x14 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

Görsel 68. Arzu Kantemir. “Kabuk 2” 2022. [Porselen]. 25x14 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

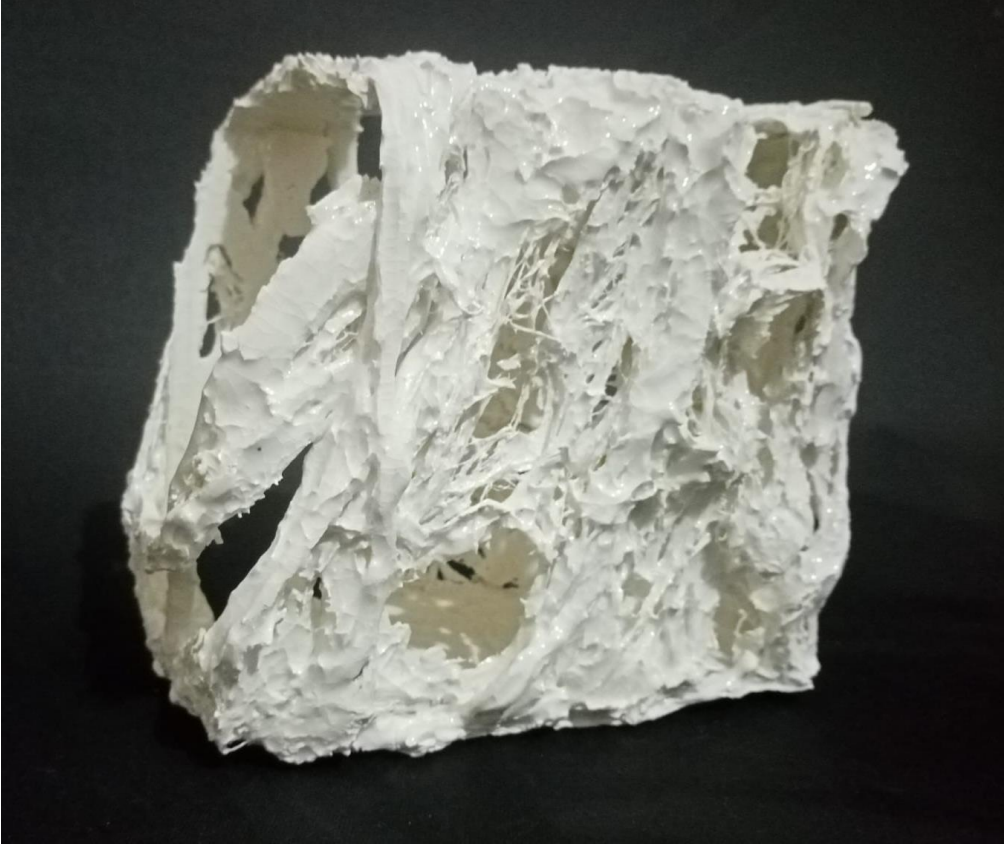
“Kabuk 2” isimli çalışmada, kabuğundan çıkmayarak değişime direnmek ve bu nedenle zamanın gerisinde kalmak anlatılmıştır. Kartondan oluşturulan silindir şablonun üzerine, porselen kiline batırılmış keten lifi sarılmıştır. Bisküvi pişirimi, 1000 °C’de yapılmıştır. Kartondan yanması ile ortaya çıkan kalıntılar temizlendikten sonra, 1150 °C’de sızılarak ikinci pişirim olmuştur.

4.10. Sanal

Görsel 69. Arzu Kantemir. “Sanal”. 2022. [Porselen]. 18x16x9 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Sanal” isimli çalışmada, karton şablon kullanılmıştır. Porselen çamuruna batırılmış keten lifi, muntazam bir şekilde karton şablonun üzerine sarılmıştır. Kuruması ile birlikte 1000 °C’de ilk pişirimi yapılmıştır. Bisküvi pişiriminden sonra, 1150 °C’de şeffaf sır uygulanarak pişirilmiştir.

Görsel 70. Arzu Kantemir. "Sanal". 2022. [Porselen]. 18x16x9 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

Görsel 71. Arzu Kantemir. "Sanal". 2022. [Porselen]. 18x16x9 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

4.11. Doruk

Görsel 72. Arzu Kantemir. "Doruk". 2022. [Porselen]. 10x10x35 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

Görsel 73. Arzu Kantemir. “Doruk”. 2022. [Porselen]. 10x10x35 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

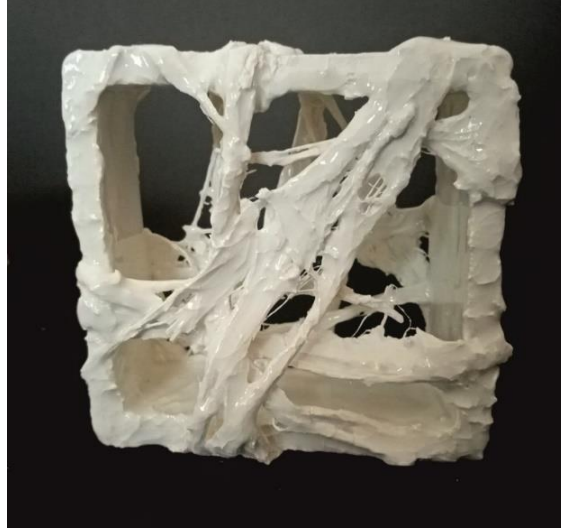
“Doruk” isimli çalışmada, karton şablon oluşturulmuş ve bu şablona porselen kiline batırılmış keten lifi asimetric olarak yerleştirilmiştir. Kuruduktan sonra, 1000 °C’de bisküvi pişirimi yapılmıştır. Yüksek dereceli pişirimde içindeki kartonun yanması sonucu ortaya çıkan kalıntılar, temizlenmiştir. 1150 °C’de sırlı pişirim uygulanmıştır

4.12. Dört Kapı

Görsel 74. Arzu Kantemir. “Dört Kapı”. 2022. [Porselen] 12x12x5 cm 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Dört Kapı” isimli çalışmada, alçı kalıp tekniği kullanılarak oluşturulan kare oluşumlar porselen çamuruna batırılmış keten lifi yardımı ile şekillendirilmiştir. İlk pişirimi 1000 °C’de, ikinci pişirimi de şeffaf sır uygulanarak 1150 °C’de yapılmıştır.

Görsel 75. Arzu Kandemir. “Dört Kapı”. 2022. [Porselen]. 12x12x5 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

4.13. Samanyolu

Görsel 76. Arzu Kantemir. "Dört Kapı". 2022. [Porselen]. 23x19x16 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

Görsel 77. Arzu Kantemir. “Dört Kapı”. 2022. [Porselen]. 23x19x16 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

“Samanyolu” isimli çalışmada; uzunluğu 2 metre, eni 20 cm olan karton şablon hazırlanmıştır. Bu karton şablonun üzerine balçık kıvamına getirilmiş porselen çamuruna batırılan keten lifi muntazam bir şekilde konulmuştur. Sonrasında bu birleştirilen malzeme, rulo şeklinde sarılmış ve kurutulmuştur. Bisküvi pişiriminden sonra çalışmanın arasında kalan yanmış karton kalıntıları temizlenmiştir. Mukavemetinin güçlü olması, karton şablonun ve keten lifinin dokusunun net görünmesi için şeffaf sırla sırlanarak 1150 °C’de ikinci pişirim yapılmıştır.

4.14. İm

Görsel 78. Arzu Kantemir. “İm”. 2022. [Porselen]. 10x35 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“İm” isimli çalışma için, öncelikle bir kartondan şablon hazırlanmıştır. Balçık kıvamına getirilmiş porselen çamuruna batırılan keten lifi, oluşturulan şablona sarılmıştır. Çalışmanın kuruması ile birlikte, 1000 °C’de ilk pişirim, 1150 °C’de de şeffaf sır uygulanarak ikinci pişirim yapılmıştır.

Görsel 79. Arzu Kantemir, “İm”. 2022. [Porselen]. 10x35 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

4.15. İz

Görsel 80. Arzu Kantemir. “İz”. 2022. [Porselen]. 35x26x10 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“İz” isimli çalışmada kartondan oluşturulan şablona balçık kıvamında olan porselen çamuru içine batırılmış sargı bezi sarılmıştır. Bu sargı bezinin üzerindeki porselen çamuru kurduktan sonra, 1000 °C’de bisküvi pişirimi yapılmıştır. Bisküvi durumundaki çalışmanın içinde, pişme sonrası yanan kartonun külleri temizlenmiş ve mavi pigmentle renk katılmıştır. Şeffaf sırla sırlanarak 1150°C’de ikinci pişirim uygulanmıştır.

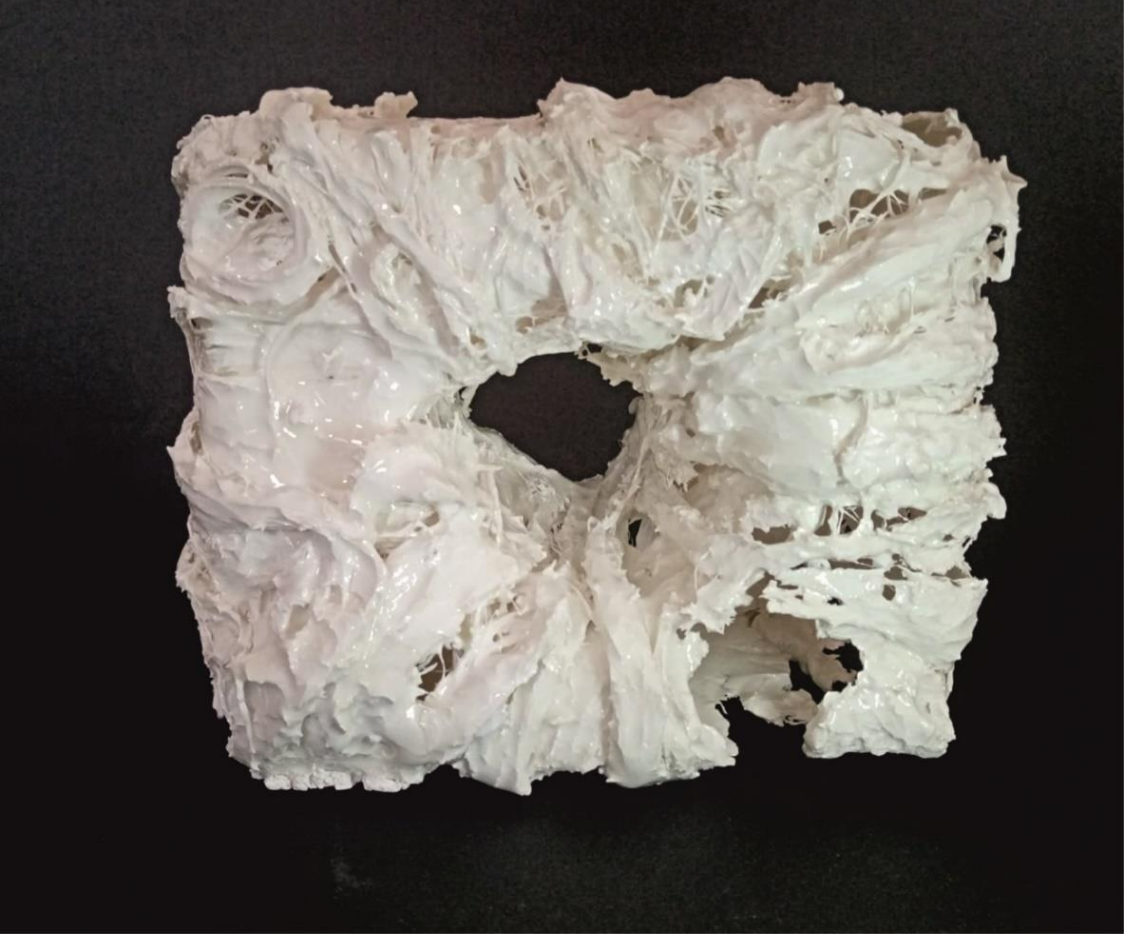
Görsel 81. Arzu Kantemir. "İz". 2022. [Porselen]. 35x26x10 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

4.16. Işık Sızması

Görsel 82. Arzu Kantemir. “Işık Sızması”. 2022. [Porselen]. 20x8x16 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Işık Sızması” isimli çalışmanın oluşturulması için, öncelikle kartondan şablon yapılmıştır. Porselen çamuruna batırılmış keten lifi, bu şablonun üzerine sarılmıştır. Kuruma sonrasında 1000 °C’de ilk pişirim yapılmış kartonun yanması sonucu ortaya çıkan kalıntılar, temizlenmiştir. Şeffaf sırla sırlanarak 1150 °C’de ikinci pişirim olmuştur.

Görsel 83. Arzu Kantemir. "Işık Sızması". 2022. [Porselen]. 20x18x16 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

4.17.Yeksan 1

“Yeksan” serisi, dekor amacı güdülerek tasarlanmıştır. Mekâna uyum, göz önünde bulundurulmuştur. Kullanılan malzeme; çalışmaya boyut ve hareket kazandırmış, bu sayede de kendi başına bir karaktere bürünmüştür.

Görsel 84. Arzu Kantemir. “Yeksan 1”. 2022. [Porselen]. 31x30x4 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

Görsel 85. Arzu Kantemir, “Yeksan 1”. 2022. [Porselen]. 31x30x4 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

“Yeksan 1” çalışmasında, porselen çamuru kullanılmıştır. Plaka açıldıktan sonra porselen çamuruna batırılmış keten lifi, plakanın üzerinde oluşturulan karton şablona asimetrik yüzeyler oluşturacak şekilde yerleştirilmiştir. Kuruduktan sonra, 1000 °C’de bisküvi pişirimi; 1150 °C’de de sırlanıp ikinci pişirim yapılmıştır. Alt zeminde; toplanmalı sır, belli kısımlarda da bakır tel uygulanmıştır.

4.18. Yeksan 2

Görsel 86. Arzu Kantemir. "Yeksan 2". 2022. [Porselen]. 52x30x4 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

Görsel 87. Arzu Kantemir, “Yeksan 2”. 2022. [Porselen]. 52x30x4 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

“Yeksan 2” serisinde, 20x20 cm ebatlarında 2 plaka açılmıştır. Plakaların üzerine hazırlanan karton şablona porselen çamuruna batırılmış keten lifi yerleştirilmiştir. Çalışmanın kuruması ile 1000 °C’de bisküvi pişirimi yapılmıştır. Sonrasında karton kalıntıları temizlenerek bakır tel ilave edilerek 1150 °C’de sırlanarak pişirilmiştir. Alt zemini oluşturan plaka üzerine toplanmalı sır uygulanmıştır.

4.17. Yeksan 3

Görsel 88. Arzu Kantemir. "Yeksan 3". 2022. [Porselen]. 34 x 34 cm. 1150 °C'de (Kişisel arşiv).

Görsel 89. Arzu Kantemir, “Yeksan 3”. 2022. [Porselen]. 34 x 34 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

“Yeksan 3” çalışması, için öncelikle 30x30 cm ebatlarında plaka açılmıştır. Plakanın üzerine porselen çamuruna batırılmış keten lifi yerleştirilmiş, kuruma işlemi bittikten sonra 1000 °C’de ilk pişirim, 1150 °C’de şeffaf sırla sirlanarak ikinci pişirim yapılmıştır.

4.17. Yeksan 4

Görsel 90. Arzu Kantemir. “Yeksan 4”. 2022. [Porselen] 29x29 cm. 1150 °C (Kişisel arşiv).

“Yeksan 4” serisinde, 20x20 cm boyutlarında açılan plaka üzerine kartondan şablon oluşturulmuştur. Bu şablon üzerine porselen çamuruna batırılmış keten lifi, muntazam bir şekilde yerleştirilerek kurutulmuştur. 1000 °C’de bisküvi pişirimi yapıldıktan sonra plaka zemin üzerine toplanmalı sır, üst dokulara da şeffaf sır uygulanarak 1150 °C’de de ikinci pişirim yapılmıştır.

Görsel 91. Arzu Kantemir, “Yeksan 4”. 2022. [Porselen]. 29x29 cm. 1150 °C (Detay). (Kişisel arşiv).

SONUÇ

Sanatta özgün olma düşüncesi ve modern zamanın durmaksızın değişimi, sanatçıyı sıra dışı arayışlara yöneltmiştir. Bu bağlamda, birçok seramik sanatçısını etkileyen doğa ve doğada rahatlıkla bulunan organik malzemeleri kullanmak, tercih nedeni olmuştur. Sanatsal anlamda çeşitli organik malzemelerin kullanılması, seramiği alışılmışın dışına çıkartarak özgürleştirmiştir. Bu da sanatçıya duygu ve düşüncelerini daha kolay anlatma imkânı sağlamıştır.

Seramikte çeşitli organik malzeme kullanmak; tasarımda daha geniş bir yelpaze oluşturmuş, seramik eserlere farklı doku ve renk katmıştır. Bu malzemelerin kullanımı görsel ve estetik gerektiren sanatsal tasarımlara alternatif yöntemler sunmuştur.

Organik maddelerin en önemli özelliği, yanıcı olmalarıdır. Bu sayede, yüksek dereceli pişirim sonrasında uygulanan malzemenin yanması ile geride kalan dokusu; artık seramiğin kendisini oluşturmuştur. Organik malzeme kullanmak; forma istenilen şeklin uygulanmasında kolaylık, doğala yakın doku, pişmiş üründe hafiflik sağlamanın yanında, elle şekillendirmenin çok zor olduğu çalışmalarda da kolaylık sağlamıştır.

Organik katkılı kil olan paperclay tekniğinin sağladığı en belirgin kolaylık, incelik gerektiren detaylarda olduğu gibi büyük boyutlu eserlerin üretiminde de önemli olmuştur. Kuruması, normal kilden kısa süreli ve deforme riski, daha düşüktür. Kuruma sonrasında formda; çatlama, kırılma gerçekleştiği takdirde müdahale edilebilmiştir. Bu da eserlerin yapımı esnasında, kolaylık sağlamıştır. Pişirme sırasında kilin bünyesindeki selülozun yanmasından dolayı, dokusu hafif gözenekli olmuştur. Bu sayede de sıranın daha rahat emilimiyle olumlu sonuçlar alınmış, mevcut sırlarla uyumlu olduğu görülmüştür.

Uygulamalarda, iki farklı organik malzeme olan keten lifi ve sargı bezi kullanılmıştır. Kullanılan sargı bezi ve keten lifi ile üç boyutlu bir tasarım yapmak için mutlaka şablon gerekmiştir. Bu nedenle tasarım yaparken göz önünde bulundurulacak en önemli nokta, şablon ile uygulanabilirliği olmuştur. Bu da şablona bağlı olmanın, tasarımlara sınırlama getirdiği anlamına gelmiştir.

Diğer bir sınırlayıcı da kullanılacak çamur olmuştur. Esc 3, Creaton, porselen döküm çamuru ve Limoges porselen vakum çamuru gibi çeşitli çamurlar denenmiştir. Bu denemeler sonucunda en uygun çamurun, pişmiş mukavemeti fazla olan Limoges porselen vakum çamurunun olduğu görülmüştür. Bu çamurun dışındaki çamurlarda, ilk pişirimde çalışmalar,

tamamen parçalanmıştır. Kullanılan çamur kadar önemli olan bir başka noktada pişme derecesidir. Denemelerde; 1050 °C'den 1250 °C'ye kadar pişirim yapılmış, en uygun ısının 1150 °C olduğu görülmüştür. 1150 °C'nin altındaki pişirimde; mukavemeti düşük, üstündeki pişirimde ise çalışmalarda çökme olmuştur. Başka bir açıdan bakmak gerekirse, elastikiyeti ve pişmiş mukavemeti yüksek olan porselen çamuru ile bu denli ince kılcal dokular verilebilmiştir. Keten lifi ve sargı bezinin esnek bir yapıya sahip olması, uygulanmak istenen şablonu rahatlıkla kaplamasını sağlamıştır.

Keten lifi ve sargı bezi kullanılan çalışmalarda, kuruma süresi daha kısa olup bu esnada kırılma ve çatlama söz konusu değildir. Bu malzemelerle oluşturulan seramik bünyelerde, pişirme esnasında da patlama ve çatlama olmadığı gibi organik malzemenin yanması sonucu çıkan dumanın fırına veya fırındaki diğer sade kille yapılmış uygulamalara hiçbir şekilde zararlı olduğuna dair olumsuz bir sonuç görülmemiştir. Bisküvi pişirimden sonra normal kilde olduğu gibi oksit ve sırlama yapılabilmeyle birlikte, bu konuda da olumsuz bir etki görülmemiştir. Hatta bu maddelerin taneli ve gözenekli dokusundan dolayı, sırnın daha rahat emilimi ile olumlu sonuçlar alınmıştır.

Bu malzemeleri kullanmak, seramik bünyelere görsel anlamda farklı ve doğal dokular kazandırmıştır. Bunlardan keten lifinin ince ve taneli yapısı, porselen çamuru ile birleştiğinde kılcal doku ve pamuksu etki oluşturmuştur. Ne kadar narin, kırılğan görünse de bir o kadar güçlü olmuştur. Keten lifi, dokusu ile monotonluğu kırıp hareket sağlarken bir yandan dinginlik vermiştir. Farklı bir malzeme ile ulaşılması çok zor olabilecek ince kılcal dokular oluşmuştur.

Sargı bezi ise, porselen çamuru ile birleşip kendine özgü dokusunu muhafaza ederken diğer yandan şablona sarma sırasında oluşan kıvrımlarla görsel bir yumuşaklık hissi vermiştir

Keten lifi ve sargı bezinin, hem teknik hem de sanatsal açıdan kolaylık sağladığı görülmüştür. Yöntemin seramik sanatına alternatif bir şekillendirme fırsatı sunacağı tanısına ulaşılmıştır. Alışılmış teknikler kullanılarak uygulanamayacak ayrıntılı, ince dokular elde etme imkânının olduğu görülmüştür.

Organik malzeme kullanılarak zenginleştirilen seramik çalışmalarda, en etkili yöntem olarak keten lifi kullanımı olmuştur. Lifin genel yapısından dolayı şekillendirme esnasında, şablon dışında başka bir araç kullanılmasına(modelaj aletleri) ihtiyaç duyulmamış; tamamen elle şekillendirilen doğaçlama bir yol izlenmiştir. Genel hatları dışında ortaya çıkan sonuç, bir sürpriz niteliğindedir.

Keten lifinin taneli yapısı, çalışmalarda çok ince doku ve geçirgenlik(ışık) sağlamıştır. İnce ve narin görünümlü olmasına rağmen kırılğan değildir.

Böylelikle; elastikiyeti ve yabancı maddeye tutunabilmesi, diğer seramik kilerinden yüksek olan porselen kilin yapısı ve pişirim derecesi ile kullanılan sır, oksit, boyalarla sanatsal formlara doku zenginliklerine organik malzemelerin bünyede kullanımı ile ek katkılar sağlanması güçlenmiştir. Çalışma kapsamında kullanılan farklı malzeme katkıları, geniş alternatifler sağlanması kısmında destek olmuş ve olmaya devam edecektir.

KAYNAKLAR

Adalı, Altan. (1996) *Kolâj'in Tarihsel Oluşumu*. Toplumbilim Dergisi, S:4, s.67–75.

Alkan Özdemir, Dilek.(2005). *Kâğıt Katkılı Seramik Bünyeler ve Uygulamaları*. (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Seramik Anasanat Dalı. Eskişehir

Alderson, C. ve Xu, S. (2017). [Sözlü] Resident Artist Shiyuan Xu On Inspiration & Process
Erişim: 11.06.2021

<https://crafthouston.org/2017/07/resident-artist-shiyuan-xu-on-inspiration-process/>

Antmen, Ahu. (2019). 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar. İstanbul: Sel yayıncılık.

Arseven, Celal-Esad. (1965). Sanat Ansiklopedisi: İstanbul MEB Yayınları.

Arcasoy, Ateş ve Başkırkan, Hasan. (2020) Seramik Teknolojisi. Literatür Yayıncılık.

Aytek, Özlem. (2008). *Mezraa - Teleilat Kazısı Bulguları Işığında; Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye İlk Çanak Çömlekli Neolitik Dönem Bitkisel Katkılı Çanak Çömlek Sorunu* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Arkeoloji Anabilim Dalı Prehistorya Bilim Dalı. İstanbul.

Blanthorn, Jon. Scott. (2022) A Brutalist City Canadian Architect, Toronto Site Magazine
<http://jonscottblanthorn.com/index.html> Erişim: 14.02.2022

Cica Museum 2019 Erişim: 21.03.2021

<http://cicamuseum.com/wp-content/uploads/2019/08/Ceramic-Art-2019-Catalog.pdf>

Clayakar Erişim: 18.02.2022

<https://www.clayakar.com/pages/artist-shiyuan-xu>

Counterclockwiseart. (2020). Erişim:2020

<https://counterclockwiseart.com/2020/09/27/granite-lettuce-and-universal-disorder/>

Çobanlı, Zehra ve Özer, Gökçe. (2013). *400 Yıllık Gelenek: Hagi Seramikleri*, Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt: 5 Sayı: 5 S. 50 – 59.

Drenks, Jessica. (2013) Hi Fructose The New Contemporary Art Magazine s.62
Erişim:03.12.2020

<https://hifructose.com/2013/01/11/jessica-drenks-unnatural-sculptures-of-organic-forms/>

Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi. (1997). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları İstanbul Cilt 3. s.1635.

Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi. (1997). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları İstanbul Cilt 3. s.1635-1635.

Foo, Anthony. (2010) Erişim:10.06.2020

<http://antjhfoo.blogspot.com/2010/02/perlite-and-paperclay.html>

Fowler, Lorri. Acott. (2005) Creative Process of Paperclay, Sculptural Pursuit Magazine, Winter, s.43-47.

Lightwood, Anne. (2000) Working with paperclay and other additives Wiltshire 60.

Lynton, Norbert. (2004). Modern Sanatın Öyküsü, Remzi Kitapevi, İstanbul.

Gault, Rosette. (1993) 2nd Generation Ceramics. Interaction in Ceramics, Art, Design, Research. UIAH: Helsinki, 75-79.

Hay, Graham. (2000) *Why Paper Clay?* Art Journal, W. Australia Art Education Association, 2, p. 8-9 Hay, G (1999).

Mickelson, Leigh. T. (2013) Tomoko Abe's Weathering Scapa. *Ceramics: Art and Perception* s.92 Erişim: 20.01.2021

<https://d3zr9vspdnjxi.cloudfront.net/artistInfo/tomokoab/biblio/7.pdf?1376413897>

Scott, Ellen.(2021) The Decay of the Feminist Aesthetic in Helen Chadwick's Loop My Loop Erişim: 2021

<https://journal.lib.uoguelph.ca/index.php/footnotes/article/view/5921/5860>

Montrucchio, Neol.(2014) Puls Contemporary Ceramics Erişim: 15.02.2021

<https://www.pulsceramics.com/exhibitions/therese-lebrun-2014/>

Society of Designer Craftsmen. 2021 Erişim:06.09.2021

<https://societyofdesignercraftsmen.org.uk/our-makers/kathleen-standen>

Kathleen, Standen. (2012). Irish Forms and Colors. Ceramic Review 258, 56-59.

Okumuş, H.(2021). Geçmişte ve Bugünde Seramik Kullanım Alanları. Dergipark, Erişim:21.01.2021 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/joa/issue/31801/348651>

Peng, Q. (2016). *A Site for Hybrid Practice: Between Traditional Culture and Contemporary Ceramic Art, An Exegesis Submitted For Te Degree Of Tedoctor Of Philosophy Of Visual Arts Graduate Program Doctor Of Philosophy Te Australian National University, College Of Arts And Social Sciences Research School Of Humanities And Te Arts School Of Art, Avustralya, May, s. 209*

Sevim, Cemalettin ve Boz, Gamze. (2019). *Hazır Nesnelerin ve Teknolojinin Sanatta Kullanımının Seramik Sanatına Yansımaları*, Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi Cilt 3, Sayı 3, s. 453 – 463.

Society of Designer Craftsmen. (2021).

Erişim:12.03.2021<https://societyofdesignercraftsmen.org.uk/our-makers/kathleen-standen>

Wanders, Marcel. (2021) Egg Vase [Seramik].Victoria and Albert Museum, Londra, Erişim.21.12.2021

<https://collections.vam.ac.uk/item/O1135362/sponge-vase-sponge-vase-wanders-marcel/>

Yardımcı, İsmail. (1993). *Anadolu'da Başlangıcından Günümüze Seramik-Metal Teknik ve Biçim Etkileşimleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Yılmaz, Seyhan. (2019) *Seramiğe Dönüşen Organik Nesnelere: Teknik ve Sanatsal Örnekler*, Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi Cilt, 9 Sayı, 1 Sayfalar 198-215.

Türk Dil Kurumu. [TDK]. Seramik. Erişim:18.12.2020. <http://sozluk.gov.tr/>.

ETİK BEYANI

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez/Sanat Çalışması Raporu

Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Tez/Sanat Çalışması Raporunda,

] Tez/Sanat Çalışması Raporu içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,

] görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,

başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,

] atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,

] bu Tez/Sanat Çalışması Raporunun herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez/Sanat Çalışması Raporu çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

18 /05/ 2022

Arzu KANTEMİR

Yüksek Lisans
Sanat Çalışması Raporu Orijinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez/Sanat Çalışması Raporu Başlığı: Organik Malzeme Kullanımı İle Özgün
Seramik Formlar

Yukarıda başlığı verilen Tez/Sanat Çalışması Raporumun tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
10.05.2022	102	63582	18.04.2022	6	1832854137

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez/Sanat Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (18/05/2022)

Arzu KANTEMİR

Öğrenci No.: N18133119

Anasanat/Anabilim Dalı: Seramik

Program (işaretleyiniz):

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
X			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

Doç. Hüseyin ÖZÇELİK

Master's/ Art Work Report Originality Report

HACETTEPE UNIVERSITY
Institute of Fine Arts

Title : Original by Using Organic Materials Ceramic Forms

The whole thesis/art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
10.05.2022	102	63582	18.04.2022	6	1832854137

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (18/05/2022)

Arzu KANTEMİR

Student No.: N18133119

Department: Ceramic

Program/Degree (please mark):

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint Phd
X			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED

Doç. Hüseyin ÖZÇELİK

YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin/raporumun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin/Sanat Çalışması Raporunun kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin/sanat çalışması raporumun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde/sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge* kapsamında tezim/sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

10/05/2022

Arzu KANTEMİR

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü tezele ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmasını ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezele ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.